

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سوالات

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵ - ۸۸۹۶-۵۴۴۸

شنبه ۲۷ شهریورماه ۱۳۲۷

پیر: سید محمد هاشمی

سال چهارم - شماره ۱۰۴۵

صفحه ۲۴۸۱

دوره یازدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۶۱۷

روزنامه یوسی

فهرست مندرجات

- ۱ - صورت مشروح مذاکرات صدمین جلسه دوره یازدهم از صفحه ۱ تا ۱۳
- ۲ - تصویبنامه ۱۳
- ۳ - آگهی های رسمی ۱۵

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۰۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه هیجدهم شهریورماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت صورت مجلس
- ۲ - تقدیم و طرح يك فقره لایحه بقید دو فوریت راجع بزائرین حج از طرف معاون نخست وزیر *
- ۳ - موقع دستور جلسه آینده - ختم جلسه
- مجلس ساعت نه و پنجاه و پنج دقیقه صبح پریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید
- ۱ - قرائت صورت مجلس
- صورت جلسه قبل را آقای فولادوند (منشی) بشرح زیر قرائت کردند .

دو ساعت و نیم قبل از ظهر روز یکشنبه چهاردهم شهریور مجلس پریاست آقای رضا حکمت تشکیل و صورت جلسه پیش قرائت گردید -

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : اورنگ - محمد ذوالفقاری - احمد اخوان - ناصر ذوالفقاری - موسوی اقبال - آصف - بهار - مسعود تابتی - دکتر منگی - بیابانگ -

غائبین بی اجازه - آقایان : اردشیر شادلو - سلطان الماناه - حسن اکبر - تولیت - کامل ماگویی - حسین و کبلی - دکتر دهنتری - سفا اعلانی - دکتر

مسباح زاده - بین اسفندیاری - گلبادی - بوداغبان عامری - امیر تیمور

دیر آمدگان با اجازه - آقایان : فبادیان دکتر راجی - دکتر طباطبائی - عبدالرحمن فرامرزی - بهادری دهقان - نواب

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : بیات - مهدی ارباب - دکتر اعتبار - عزیز زنگنه - آقا خان - منصف - نراقی - محمد علی مسعودی - شریعت زاده - شهاب خسروانی - بیکور - فهردان - اسدی صاحب دوزانی - کهید

آقای مکی راجع بخدمت بیانات آقای حائری زاده در جلسه گذشته گفتند مجلس متشنج شد و جلسه بصورت تنفس درآمد و اکثریت مانع بیانات

اقلیت بود *

آقای حائری زاده گفتند ادامه نطق برای من با حال تشنج مقدور نبود امروز هم آماده نیستم و حق بقیه نطق خود را در کلیات بودجه محفوظ می دارم *

آقای خسرو هدایت نیز راجع بدان تشکله تبریز توضیحی دادند و آقای آشتیانی زاده هم پیشنهاد نمودند که بودجه از دستور خارج شود و ضمن توضیحات بیان داشتند که اکثریت رای میدهد و حکومت میکنند اقلیت نیز باید حرف خود را بزنند مقام سلطنت تنها مقامی است که مظهر وحدت مملکت است و ما از تهدید و سوگندی که داده و یاد کرده ایم عدول نمیکنیم *

آقای رئیس راجع بتوضیح پیشنهاد دهندگان بصورت مذاکراتی که بین آقای طباطبائی رئیس سابق مجلس و مرحوم مؤتمن الملک رئیس وقت مجلس در دوره چهارم شده است اشاره نمودند که باید از موضوع پیشنهاد خارج نشود *

آقای آشتیانی زاده گفتند در موضوع ارتش کسی مخالف نیست که ارتش قوی و نیرومند داشته باشیم ولی آقای خسرو هدایت وظائف ژاندارمری را بارتش محول داشتند و ممکن است بعضی وظائف دیگر نیز بارتش محول گردد هر تشکیلاتی بایندر بود خود انجام وظیفه کند و سپس نسبت بخدمات آقای حائری زاده در وزارت دادگستری توضیحاتی دادند و بموضوع تهدید مطبوعات اشاره کردند و

بین مذاکرات مشروح صدمین جلسه از یازدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

پیشنهاد خود را مسترد داشتند . آقای تقی زاده در بودجه مملکت وارد بحث و انتقاد شدند و چنین بیان مطلب نمودند که لایحه بودجه باید بگفته قبل از طرح طرح و توزیع شده باشد سپس با اشاره بوضع مجلس انگلستان و اعتراض نمایندگان نسبت به موضوع در بودجه مملکت گفتند از مباحثات در بودجه مملکتی نباید خسته شد و اضافه نمودند که مکرر گفته اند بودجه تفصیلی کشور باید طبع و نشر شود چنانکه در سال ۱۳۰۸ این عمل انجام شده و مخارج آن هر چه باشد از هزینه اداره تبلیغات که عمل لغوی بیش نیست هزار بار واجب تر است تا مصالح شوم که ۳ میلیون عایدات کمیسیون ارز و چهار صد هزار تومان هزینه آن چیست ؟ پیش از این چه از لایحه حقوق نمایندگان دولت در نفت جنوب از روی چه حساب است ؟ چهار صد و چهل هزار تومان مخارج ریاست وزراء ، دو میلیون تومان مخارج وزارت کار و بانک ملی و سیصد هزار تومان مخارج تبلیغات ، هشت میلیون تومان مخارج وزارت خارجه چگونه است و مخارج سری کشور مبتنی بر چه مصلحتی است و دو میلیون لیره چرا برای خرید فشنگ و تعمیر کارخانجات قشون صرف میشود در حالی که آنچه برهن یقین شده است می توانم باقرآن قسم بخورم و بهت ایران ملناً اعلام کنم که ۸۰ درصد این مخارج غیر ضروری و بلکه حرام و لغو است این اسرافات خیره کننده و تشکیلات و تجلیلات اداری محصول دسترنج مردم فقیر مملکت است در حالی که تاب آوری این بودجه سنگین را ندارد و این بودجه نیز بجای آنکه صرف آسایش مردم شود بدون انجام وظیفه باعضای دولت میرسد زیرا فرزند کفش دوز بدکان پسر برهنی گردد و دولت باید باو کار بدهد و کار وزارت فرهنگ مملکت با ایجاد مستخدم است یا معاف کردن جوانان از خدمت نظام وظیفه و کثرت منتظرین بجائی رسیده که باید بنوبه بر سر کار آیند و همین موجب اغتشاش و اختلال انتظامات مملکتی شده است که هر هوسناکی برای ریاست وزراء و وزارت تقلا میکند و محرک این تقلاها هر چه باشد غیر از امید خدمت بملت یا مال شده است .

سیس بموضوع تجارت دولت و خرید و فروش حواج عمومی و ضروری مملکت پرداخته گفتند در نتیجه بودجه چهل میلیونی بصورت فعلی در آمده است هواید که مرشک این انحصارات صرف ادارات و موجب فساد و خرابی میشود بالاخص و سوسه بالا بردن نرخ پول خارجی که اسباب تنزل پول و ترقی اجناس و دستمزد است و اظهار عقیده نمودند که اسعار خارجی باید صرف احتیاجات ضروری گردد و امتعه غیر ضروری نباید در سهمیه واردات منظور شود و جای کمال تأسف است که مجلس در تغییر نرخ اسعار خارجه نظر نداشته و با اختیار وزراء گذاشته شده و اضافه نمودند که بیانات جوابیه دولت راجع تصویب نامه ارز فائز کننده نبود و این تصویب نامه برخلاف مصالح مملکت است .

سیس بقروض جدید مملکت اشاره کرده گفتند نباید بقرضه سنگین دیگری دست زد و برای تقلیل مواریث و تعدیلات باید اقدامات اساسی و تدریجی بعمل آید .

آقای تقی زاده در پایان بیانات نظریه اصلاحی خود را تشریح نمودند و ۲۰ دقیقه بظرف تنفس داده شد و بعد جلسه بروز سه شنبه معمول گردید . یکساعت و بیست دقیقه بظرف روز سه شنبه ۱۶ شهریور مجلس بر ریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید . غائبین با اجازه : آقایان ، حاج آقا رضارقیع عبدالعزیز اورنگ - محمد ذوالفقاری - احمد اخوان ناصر ذوالفقاری - ابراهیم افغسی - فرج الله آصف - احمد بهادری - جواد گنجی - محمد تقی بهار - نصرالله اسکندری - محمد حسین نواب - دستکتر ابوالحسن ملکی - حبیب الله امین . غائبین با اجازه : آقایان ، اردشیر شادلو - حسن اکبر - جواد هارمی - سلطان العلماء ابوالفضل تولیت - کامل ماکوئی - امیر تیمور - حسین و کبیل - محمود نایبی - دکتر مصباح زاده - امین اسفندیاری - عنون چهر گلبادی - آرام بوداغیان - صفا امامی - دکتر متین دفتری .

آقای اسلامی تقاضا نمودند نسبت باراضی عباس آباد مربوط بوزارت جنگ تا در مجلس مطرح نشده اقدامی بعمل نیاید استیضاح نامه آقای عبدالقدیر آزاد از دولت راجع بتوقیف مطبوعات و قیام علیه مشروطیت قرائت گردید و آقای نصرت وزیر گفتند دولت عملی برخلاف قانون اساسی نکرده است و برای جواب استیضاح حاضر است و مقرر گردید بیه از خاتمه عمل بودجه موقوف شود .

آقای دستکتر شفق بعنوان موافق در اطراف بودجه وارد صحبت شدند که اگر مطالب مهم و مفید مجلس را از صورت مذاکرات ادوار گذشته خلاصه کنند کتاب قابل ملاحظه و مفیدی بدست می آید که به هیچیک از آن مطالب اساسی و قابل استفاده عمل نشده است و این در کشور ما بعلمت غیر ثابت بودن دولتها بوده والا در کشور فرانسه هم بعد از جنگ اخیر چندین دولت عوض شده ولی سازمانهای ثابت حافظ مملکت است و بعد با اشاره بدو جنگ اخیر بین المللی و خسارات وارده بایران و فتنه ها و تفریقات داخلی و خارجی و عدم قدرت مجلسها بالاخص از شهریور باینطرف در نگاهداری دولتها گفتند فعلا باید يك بودجه با اصلاحاتی که درج امکان و عمل باشد تصویب گردد تا برای سال ۲۸ با مطالعه و فرصت بیشتری يك بودجه صحیح تنظیم شود یکی از شرایط بودجه صحیح سازمان صحیح است و یکی دیگر رعایت تناسب بین وزارتخانه ها و بودجه خرج آنهاست و نخست باید در امور تولیدیه کوشش کنیم تا سرمایه کافی جهت توسعه فرهنگ کشور بدست آید همچنین در قسمت درآمد باید وضع مالیاتی کشور را در نظر گرفت و مالیات باید از کسانی گرفته شود که درآمدی دارند و در بودجه ما رقم مالیات مستقیم فقط ۴۵ میلیون تومان است و بقیه بقرضه مستقیم از سرمایه مردم گرفته میشود و در قسمت صرفه جوئی معتقد بودند که بعد اعتدال لازم است و نیز باید يك نقشه اقتصادی ترسیم و يك شورای اقتصادی تشکیل و سیاست اقتصادی کشور معلوم شود و در قسمت کارخانجات دولتی که مهمترین ثروت کشور است باید موضوع کارگران و نقشه تأمین وضعیت آنها و ایجاد وزارت کار مورد توجه قرار گیرد و برای حفظ کارخانجات

پنجشنبه ۱۷ ول گردید . **رئیس** - آقای حاذقی بفرمائید **حاذقی** - حقی را که نظامنامه برای نمایندگان از لحاظ تذکر در صورت مجلس قائل شده برای اینست که اگر يك تکاتی از نظر نظامنامه مورد توجه قرار نگیرد یاد آوری بشود که در صورت جلسه قید بشود و در آن جلسه هائی که بصورت تنفس تعطیل کردیم يك جلسه بر خلاف آن تصمیعی که گرفته شده بود ساعتی که اعلام فرمودند و زنگ جلسه زده شد آقایان همه اجتماع نکردند در جلسه در جلسه

۶۰ نفری حاضر بودند که بعد مقام ریاست روی تصمیعی که گرفته بودند مورد توافق هم بود جلسه را تعطیل فرمودند و هدای از آقایان که آمده بودند بنا بود اسامی آن آقایانیکه نمایانند روی تأخیر و نیامدن آنها جلسه تعطیل شد در صورت جلسه نوشته شود که مقام ریاست تذکر فرمودند که این بار را نمی نویسیم ولی در دفعه های دیگر قید میشود . خدمتتان عرض کنم که در جلسه گذشته مقام ریاست جلسه را بصورت تنفس تعطیل فرمودند ولی باز در حدود يك ربع ساعت نگذشته بود که زنگ زده شد معلوم شد هدای از آقایان از مجلس بیرون رفته اند و جلسه تشکیل نشد و امروز هم در ساعت ۹ قرار بوده است آقایان در جلسه حاضر بشوند و در ساعت ۱۰ و پنج دقیقه مجلس رسمیت پیدا کند من استدعا میکنم بیاس احترام تصمیعی که گرفته میشود مقام ریاست دستور بفرمائید اسامی آقایانی که بعلمت نیامدن آنها یا بیرون رفتن آنها جلسه از کار می افتد و تعطیل میشود در صورت جلسه ها ذکر بشود تا يك مدرکی در تاریخ مشروطیت ایران بیاند تا معلوم شود که کجیا مانع کار مجلس میشوند .

رئیس - حالا باید سر کار يك مدتی تأمل بفرمائید که عده کافی شود برای مذاکره و این هم که آقای حاذقی میفرمایند این بر طبق نظامنامه نیست نظامنامه تکلیفی برای آقایان نمایندگان از طرف من معین کرده است که اسامی خوانده شود تذکر داده میشود خود آقایان باید رعایت کنند، آقای دکتر شفق

دکتر شفق - بنده يك عرض کرده بودم در باب مالیات مستقیم که اشتباه بود عرض کردم ۴۵ میلیون تومان بعد خودم هم این را تصحیح کردم و عرض کردم ۸۵ میلیون تومان یکی هم در باب کارخانجات . بنده راجع به تشویق زارع هم صحبت کردم . استدعا میکنم در صورت جلسه اصلاح بفرمائید .

رئیس - اصلاح میشود همینطوریکه تذکر دادید . دیگر نسبت بصورت جلسه اعتراضی نیست ؟ چون فعلا همه برای رای کافی نیست ، برای تصویب صورت جلسه ببدأ تصویب میشود . آقای باتمانقلیج

باتمانقلیج - گذشته از فرمایشات آقای مهندس رضوی چند روز است که در خود مجلس و در خارج صحبت از گرفته ۳۳ هزار دولا را از کشاورزی می باشد ، بدبختانه مجلس که وقت نطق قبل از دستور نمیدهد و توضیح ندادن در این موضوع و رفع شبهه نکردن از نمایندگان عدهای را ناراحت نموده و اینک بنده از آقای مهندس رضوی تشکر میکنم که وقت صحبت ببنده دادند بنده اصولا بعد از ۱۷ سال تجربه کشاورزی تشخیص دادم که سطح زندگی وقتی بالا میرود و هزینه زندگی وقتی یائین می آید که وضع کشاورزان خوب باشد و تولید در مملکت زیاد بشود (صحیح است) این هم نخواهد شد مگر با تبدیل گاوا آهن به تراکتور و تهیه آب برای زارمین (صحیح است) بنده از ۸ ماه قبل يك نمایانگی کارخانه « کبز » که از معروفترین کارخانه ها بود داشتم ولی در این راه هیچ نظری که برای شخص خودم باشد نداشتم . هیچ نظر استفاده برای شخص خودم نداشتم . پیشنهاد کردم بدولت که من ۲۰۰ دستگاه از تراکتورهای سهمیه تر کبه را برای ایران

کسرتم با هزار زحمت و این را در اختیار دولت میکنم بدون اینکه دنیاری استفاده داشته باشد اینها کتب است و تمام دروزارت اقتصاد ملی وجود دارد و بعد ذکر کردم که در درجه اول پیشنهاد من (نثر بریس) تمیین قیمت حقیقی کارخانه است که اگر يك روزی ثابت شد با معین شد که يك دلار من کمیسیون و یا بهر عنوان دیگری که داشتم گرفته ام برای هر يك صد دلار جریبه میدهم و ضامن منم بانک شاهی خواهد بود .

ناصری - قیمت غیر از این است شما دسته بندی کردید

باتمانقلیج - شما بیاید صحبت کنید آقای ، چون که شما ندانند . بنده این عرایضی که میکنم اینجا آقای مجلس شورای ملی است نند نویسی مجلس مینویسد . اگر يك کلمه برخلاف بود يك عمل يك سنتی از شرکت ماخلاف دیدند هستی خودم را در مقابل این عرایض ضمانت میدهم .

دکتر راجی - این شرکت شما بمجلس چکار دارد آقای ؟ شما که يك تراکتور سه هزار تومانی را ۲۷ هزار تومان میفروشید که بنده مرضی نکردم ...

رئیس - (خطاب با آقای دکتر راجی) آقایان منم مجلس با من است . ده مرتبه گفتیم نظرم را حفظ کنید . شما هم از خودتان دفاع بکنید (خطاب به آقای باتمانقلیج) شما هم بدیگران چکار دارید ؟ راجع باظهارات آقای مهندس رضوی از خودتان دفاع کنید .

باتمانقلیج - آقایان این عرایضی که بنده میکنم ۵۰۰ (فراریزی - آقا ماده ۱۰۹ که این اجازه را نمیدهد . این ماده را قرائت کنید ما هم بنهیم) ۵۰۰ تمام آقایان یکی یکی می آیند پشت تریبون و فریاد میزنند که آقا وضع زارمین خوب نیست . يك کسی آمده است فداکاری کرده است دیگر نباید باو حمله کرد . تنها کاری که دولت جناب آقای وزیر و این هیئت دولت با کمال حسن نیت کرده این موضوع کشاورزی است و این رقمی است که ۶۰۰ هزار لیره معین کردند برای مناطقی که آقایان در آنها هلاکه مند هستند حتی کرمان و یزد و شیراز .

رئیس - آقا راجع بماده ۱۰۹ و دفاع از خودتان توضیح بدهید .

باتمانقلیج - چشم ، بنده پیشنهاد دوم این بوده است که این تراکتور ها برای اینکه بازار سیاه پیدا نکنند خود وزارت کشاورزی برای ایران هر قدر که صلاح میدانند تمیین بکنند و خودشان بفروشند (ناصری - وزارت کشاورزی بازار سیاه درست میکند آقا) و از بلندی که برای خود وزارت کشاورزی معین میشود ۲۰ درصد اسباب بدگی برای این تراکتورها باید بیاید . تعمیرگاه سیار و تعمیرگاه معین داشته باشد و بنده هم دنیاری استفاده از این راه نمیخواهم و کمیسیون هم نخواهم گرفت نیم در صد معین شد برای آقایان هر کس بخواهد اعتبار باز شود بنده نوشتم بکارخانه که من حاضرم دنیاری کمیسیون نداشته باشم هر کس اعتبار باز کرد برای ایران این ۲۰۰ دستگاه را حمل بکند . جواب دادند این بصره ایران نیست زیرا آنها نمیتوانند اسباب بدگی بیارند .

رئیس - آقای باتمانقلیج ماده ۱۰۹ اجازه نطق قبل از دستور را نمیدهد . **باتمانقلیج** - آقای مهندس رضوی هم نظری که نداشتم ذهنشان روشن بود که باتمانقلیج دنیاری استفاده نکرده است (صحیح است) مختصر آقا هر کس خواست در این مملکت يك خدمتگزار واقعی باشد و نفعی برای خودش نخواهد باو حمله میشود آقای وزیر کشاورزی بایک ایوان راسخ آمده با حسن نیت این عمل را انجام دادند نتیجه اش این میشود که بایشان حمله میشود من متقدم که کسی باید بیاید يك کار مثبتی را در این مملکت شروع کند مدیر کل میدانید چه وقت مردم بشوند و وقتی میشوند که هر کاری در این مملکت گفتند بگویند با چه مایه که چکاری در این مملکت میکنند وقتی يك نه گفتند هیچ کار مثبتی در این مملکت انجام نمیشود کی جرات میکنند يك قلم روی کاغذ بگذارند فرما فلان روز نامه بهش مینویسد آقا سه میلیون تومان دزدی کرده بنده اجازه نطق قبل از دستور بگیرم و در این موضوع و موضوعات دیگر توضیحات کافی خدمت آقایان عرض میکنم **رئیس** - آقای مهندس رضوی مختصر بفرمائید **مهندس رضوی** - بنده مختصری عرض میکنم آقایان محترم میدانید که بنده در ضمن عرایض خودم بهیچوجه اشاره ای با آقای باتمانقلیج نکرده بودم (باتمانقلیج - متشکر) چون ایشان خودشان احساس فرمودند که در این زمینه روی سخن با ایشان بوده است بنده باید عرض بکنم که نظر بنده بهیچوجه روی اشخاص نبوده و نسبت و خدمت ایشان هم هیچگونه کم ارادتی نکردم یعنی همان قدر ارادتی که بسایر تجار دارم بایشان هم دارم و اما قضیه اینکه بنده بقدر دولت رساندم و توجه دولت را جلب کردم و روی آن قضیه هم میایستم اینست که تبیض در دستگاه دولت هیچوقت منجر بر رعایت حال و رفاه مردم و یا اصلاح امور نمیشود (صحیح است) این نظر بنده بود بنده گفتیم وزارت کشاورزی و با هیئت دولت اگر میخواهند در امور ماشین الات کشاورزی کمکی بپردازند و کشاورزان بالاخره بمالکین بکنند ممکن بود که این را بدون تبیض کرده باشند هر قدر ارز که میشود میبشودند بدهید . بشرایط مساوی بوارد کنندگان بدهد حتی بعقیده بنده هر مالکی که میخواهد يك تراکتور بدارد کند باید دولت بهش ارز باندازه يك دانه تراکتور بدهد و این طریقه می هم که الان راجع تراکتور معمول شده اینست که قدری کامیون و اتوموبیل دمه شده فعلا نظریات تجار تری آقایان روی تراکتور ها جلب شده و این آمدن آقایان اینجا و بنام ملت رجز خواندن « بنده مقرر میخوام که کار ببنده نمی نیست هر کاری که در مملکت می شود نباید تنها گفت من نظرم برای اینست که کشاورز ایرانی راحت شود کشاورز ایرانی از آنهم که تراکتور بیاید مادام که دولت روی امور خودش کنترل نداشته باشد اگر حتی تراکتور هم بیاید موتور هم بیاید تولید هم زیاد شود تا وقتی که روابط مالک و زارع معین نشده باشد و تا وقتی که دولت رسیدگی بوضع زارع نکرده زارع ایرانی هیچ استفاده نمی نخواهد کرد (صحیح است) اما از نظر مجموع تولید مملکت بنده هم کاملا موافقم که هر چه زودتر مملکت مکانیزه بشود

اما از نظر خود موضوع بنده عرض کنم که شما سیصد هزار دلار که نمیدانستم شنبه ۳۰۰ هزار دلار گرفته اند هم قبل از آنکه به بیچک از وارد کنندگان دیگر ارز داده باشند یک نفر هم از آمریکا آمده و گفتند اگر داده نشود فسخ خواهند شد دولت هم داده بنده ایرادی ندارم که جر داده آن روزی که دولت باید یک دلار بدهد باید بهمه کسی در شرایط مساوی بدهد و حالا هم عرض اینست که اگر یک تجارتخانه برده باشد برای ما فرق نمیکند یا یک تجارتخانه دیگر ولی عقیده ام اینست که کاری نکنید که همه کسانی که میخواهند تراکتور بخرند برای استفاده در املاک خودشان وارد بکنند با شرایط مساوی از ارز دولتی استفاده بکنند (صحیح است) (سزاوار --)

بکشاورز حقیقی بدهند) الان بنده یک صورتی که از نماینده گهای تراکتور دارم می بینم اغلب از وکلای مجلس شورای ملی در اینکار شرکت دارند بنده ایرادی ندارم خوب البته یک کسی هم میکند بزرگم و کبل بشود میخواهد بعد استفاده کند (جمعی از نمایندگان اسم ببرید آقای مهندس) تراکتور هائی که در ایران الان معمولست آقا تراکتور کبزی است آقای بانامانقلابی آورد تراکتور انترناسیونال است آقای کهید و شهاب خسروانی می آورند (که بد - خلاف عرض کرده اند) و تراکتور البور آقای بوشهری می آورند تراکتور فردسن آقایان امینیهامی آورند (ابوالقاسم امینی - آقایان امینیهامی نفرمائید) حالا اینها هستند و بنده هم توضیح دادم که این آقایان هیچکدام غیر از شما ارزی نگرفته اند پس در واقع نسبت بخودتان هم تبعیض کردید و من نظرم اینست و از نظر ملت ایران هم عرض میکنم آقایان بنده هیچ ایرادی از تجارتخانه نمی نسبت به تجارتخانه دیگر ندارم این نوع عمل را بصره مملکت ایران تشخیص نمیدهم و دولت رامسؤل میدانم (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر راجی
دکتر راجی - طبق ماده ۱۰۹ خواستم عرض کنم آقای بانامانقلابی فرمودند که بنده تراکتور وارد میکنم سه هزار تومان و سی هزار تومان میفروشم

یک نفر از نمایندگان - اشتباه کردند
حاذقی - اسباب جراحی مقصود ایشان بود
دکتر راجی - مقصود این تراکم آقایان نمایندگان واکتدار میکنم ولی مطلبی را که استفاده میکنم که در اینجا عرض برسانم این است که برای ماشینهای کشاورزی که میخواهند وارد کنند از فراری که من شنیدم ششصد هزار ایره سهمیه قائل شدند خوب است که این سهمیه را بین ده استان قسمت بکنند (صحیح است) (هر استان ۶۰ هزار ایره و این سهمیه را ۰۰۰ (کشاورز صدر - بین تمام شهرستانها) (بین تمام استانها) (کشاورز صدر - شهرستانها) (سزاوار - بتناسب جمعیت) (زنک رئیس) و این سهمیه تحت نظر اداره کشاورزی اداره دارائی، استانداری هر کس که دلشان می خواهد در محل بصرف خرید این ادوات برسد و الا یک گروهی بیایند در تهران خواه در مجلس و خواه در خارج مجلس بخواهند باسم ماشین کشاورزی و خدمت بهات یک استفاده نمی بکنند بنده این خدمت را محض رضای خدا قبول نمیکند (صحیح است - احسن)

فرامرزی - بنده هم اجازه میخواهم استدعا میکنم ماده ۱۰۹ را بخوانید منم عرض دارم
رئیس - چون اسم آقای دکتر راجی را بردند ایشان هم مجبور بودند که توضیح بدهند آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی (آقای بوشهری) بنده خیالی مناسف هستم که در یک موردی که دولت سمی کرده بمنافع مملکت و کشاورزی خدمتی بکنند این اندازه مورد صحبت در مجلس واقع شده تا قبل از آمدن بنده باین یست وزارت کشاورزی میانی برای خرید ماشین آلات کشاورزی ارز داده شده (ملک مدنی - صورت آنها را خواهم میکنم آقای امیر همایون بیابردید مجلس تا بفهمیم یکی داده شده) دولت درصد برآمد برای ارزی که در این راه داده میشود یک مقرراتی قائل شود که الا یک مسئولیتی اشخاص داشته باشند که وسیله تعمیر آن هارا در مملکت تهیه بکنند و تا نیاز ورود ماشین آلات مختلف بهار گهای مختلف که در آیه برای صاحبان این تراکتور ها اسباب دردس است جلوگیری بشود و برای اینکه وسائل تعمیر آنها را در دسترس داشته باشیم مقرراتی وضع شد که اشخاصی که میخواهند تراکتور وارد بکنند می بایستی بیایند قبلا آن مقررات را متمه بشوند که طبق این مقررات آن تراکتورها وارد بشود. اولاً اشخاصی که تقاضای وارد کردن تراکتور می کنند این تراکتور بهیچوجه در دسترس وارد کننده نیست و آن ها متوقع هستند که بعضی ورود در گمرک صورت خرید و فاکتور این را بیابورد اداره کشاورزی و آن صورت را بایستی که خود کمیانی فروشنده تصدیق کند که هیچگونه تخفیف نمایندگی در این منظور نشده و این بقیتمی وارد ایران شده است که کارخانه دست اول فروشنده میدهد و یک متامفی در حدود ۱۶ صدی بدیگران قرار گذاشتیم بنده که در مقابل آن متمه بشوند که در سایر جاها هم گاین تراکتور ها معمولاً وارد میشوند یک تعمیر گاههای سیار بکار بیفتد و در هر استانی یک محل تعمیر گاه داشته باشد و تمام لوازم یدکی این ماشین آلات را در دسترس مصرف کنندگان آنها بگذارند. با این عمل تراکتوری که امروز بین ۱۸ و ۲۴ هزار تومان در تهران میفروشد در نتیجه این عمل دولت بین ۶ تا ۱۰ هزار تومان در دسترس مصرف کننده گذاشته شده است یعنی پولی که از مردم گرفته میشود در حدود ۴ تا ۵ هزار تومان ارز آنتر بدست مصرف کننده داده میشود آقایان پیشنهاد فرمودید که تقسیم بکنید به استانها هر کس تقاضای تراکتور داد برود تراکتور وارد بکنند و الا این عمل باعث این میشود که تراکتورهای مختلف وارد مملکت بشود و وسائل تعمیر آنها در مملکت موجود نباشد و وزارت کشاورزی نمی تواند اشخاص را مشول فرار بدهد که اگر کسی رفت یک تراکتور را آورد و وسائل تعمیر هم همراه خودش برای یک تراکتور یا دو تراکتور بیابورد این بود که حتی القوه تصمیم گرفته شد که از مارک هائی باشد که از چهل پنجاه تا کمتر نباشد که با این چهل پنجاه تا بتوانند وسائل تعمیر در مملکت تهیه بکنند. آقا فرمودند که شرکت هائی هست در مملکت که تراکتور وارد میکنند کبست؟ چون نه بنده نه هیچیک از خانواده

بنده نه تراکتور وارد نمیکند نه تراکتور میفروشد و تازه این هم گناه نیست (مهندس رضوی - اگر گناه نیست بنده عرضی ندارم) هر کس تمهیدی بیابد تراکتور بیابورد. وزارت کشاورزی همین خواهد کرد پس از آنکه تمام ارز تراکتور بصرف خواهد رسید بعرض مجلس خواهد رسید چهار صد تا سیصد تا تراکتور خریداری شده است بمقرمائید که این را به استانها یا اشخاص بدهیم هر شکل که آقایان تصویب کنند ما هم مطابق نظریات آقایان عمل می کنیم. هر شکل که آقایان میل دارند تقسیم نظارت بکنید ما حاضر هستیم. در اختیار آقایان میگذاریم در هر موردی هم اگر باز هم مجلس نظر دارد مثل سابق هر کس میخواهد وارد بکند و ۸ هزار تومان را بقیتم ۲۴ هزار تومان بفروشد بنده عرضی ندارم

امینی - آقا بنده هم اجازه میخواهم چون نسبت به امینی هم فرمودند
رئیس - مگر توجه نکردید آقای مهندس رضوی گفتند که باین شرکتها ندادند (امینی - ندادند چیست؟ باسم گفتند ما باید پشت این تریبون توضیح بدهیم) (آقای معدل

۲ - تقدیم و طرح یک فقره لایحه بقید دو فوریت راجع بزائرین حج از طرف معاون نخست وزیر

معاون نخست وزیر (آقای معدل) - البته خاطر آقایان مستحضر است که پس از تجدید روابطی که با دولت هرستان سعودی شده عده زیادی بیکه مظلّمه مشرف میشوند اعلامیه دولت در این باب منتشر شده و بنظر آقایان محترم هم رسیده است (فولادوند - بسیار خوب است) برای اینکه آقایانی که بیکه مظلّمه مشرف میشوند مستطیع هستند و از جهت مخارجی که برای کاروان آنها میشود به بودجه چیزی تحمیل نشود قرار شد که از هر يك از آنها یک هزار ریال گرفته شود که بخرج کاروان آنها برسد. (محمد علی مسمودی - مبلغش کم است) از این بابت بهتر دیده شد که این صورت قانون داشته باشد که سابقه ای نشود که اینگونه عوارض بعدها نظیر پیدا بکنند (صحیح است) لایحه با قید دو فوریت تقدیم میشود که امروز موافقت فرمائید که این بگذرد و فرصت رفتن از کف نرود، و وسائل کار فراهم بشود (صحیح است)

رئیس - ماده واحده قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مجلس شورای ملی: چون اسامال عده زیادی از اتباع دولت شاهنشاهی ایران برای زیارت خانه خدا قصد هزیمت دارند از نظر رعایت جهات بهداشتی و انضباطی و مراقبت های لازم دیگر مقتضی است که مسافرت زائرین بنحو مطلوبی صورت گیرد و نظر باینکه در بودجه کل کشور برای هزینه سرپرستی که باید در معیت زائرین برآورد اعتباری موجود نیست و چون برای رسم حج نیز مدت بسیار کمی مانده لذا ماده واحده ذیل را بقید دو فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آنرا مینمایم
نخست وزیر - وزیر کشور

ماده واحده - هر زائر بیت الله الحرام برای مصارف هیئتهای سرپرستی کاروان حج مکلف است مبلغ یک هزار ریال بیسردازد. این درآمد بجزایه کشور ریخته میشود و برداشت هزینه آن تابع قانون محاسبات عمومی نیست و بموجب تصویب نامه هیئت وزیران مصارف آن نمیشود و پرداخت میشود و اگر مزایای داشته باشد در حساب مخصوص نگاهداری و بصرف سالهای بعد خواهد رسید.

رئیس - فوریت اول این لایحه مطرح است (فرامرزی - بنده مخالفم) آقای ملک مدنی مخالفید (ملک مدنی - با فوریت موافقم) آقای وکیل مخالفید؟ (علی وکیل - با فوریت مخالف نیستم) آقای بانامانقلابی (بانامانقلابی - خیر) آقای رضوی مخالفید؟ (ابوالحسن رضوی - خیر) آقای قبادیان مخالفید؟ (قبادیان - خیر) آقای صفوی مخالفید؟ (صفوی - موافقم) آقای فرامرزی فرمائید.

فرامرزی - بنده اولاً معنی فوریت را نمی فهم چه چیز است در مجلس؟ و از آقای دکتر شفق مخصوصاً که استاد دانشگاه هستند استدعا میکنم که فوریت را برای ما معنی بکنند. اگر فوریت اینست که یک اشخاصی حالا اگر لایحه ای باشد که دولت بدهد یا طرحی باشد که نمایندگان بدهند، امضا بکنند و تقاضای دو فوریت بکنند این در مجلس باید مطرح بشود. مقدم بر این لایحه طرح های دیگری هست که همین معامله را دارد. اگر مجلس چون سقف ندارد و با دین گذاشته اند و یک مجلس و چند هوا میشود، اینرا میخواهم من بدانم علت اینکه با طرح دیگری که داده شده و کلا هم امضاء کرده اند و مطرح هم شده آنها مطرح نمیشود و یک طرح دیگری که یک ماه بعد می آید و همان حال را دارد فی المجلس مطرح میشود؟ این را بنده میخواهم بدانم و بنا بنده در همین ماده ۱۰۹ اعتراض داشتم و اما ما کجیم من خودم کجیم نمیدانم که چگونه آدم تقاضای حرف زدن بکنند که بوی اجازه بدهند چه جور پیشنهاد بکنند که خواننده شود. چه جور طرحش را بدهد که مطرح بشود برای اینکه دارای تمام آن مزایاست که دیگری دارد، این یکی مطرح میشود و آن یکی مطرح نمیشود و من اینرا می خواهم بدانم؟ آقایان شاید میدانند که یک شرکت های حمل و نقلی میخواهند که حجاج را خودشان بطور اختصاص ببرند بجهاز. اینها میخواهند کاری بکنند که شرکت های دیگر نتوانند اینکار را بکنند. فقط یک شرکت دو شرکت و سه شرکت بتوانند این کار را بکنند و این بدون امتیاز گرفتن از مجلس نمیشود. چون خلاف قانون بود. حالا باین صورت در آورند که آن هزار ریال یا هزار تومانی که نمیدانم مبلغ آن چقدر است مبلغش را دولت بگیرد و بدهد بآن شرکت که نظرش است آنها را ببرد. باین جهت من مخالف با فوریت این لایحه هستم و باید مطرح شود و معلوم شود که سوسه این کجاست؟

رئیس - آقای ملک مدنی (نخست وزیر - اجازه میفرمائید؟) بفرمائید
نخست وزیر - عرض بکنم در باب مطلب اولی که فرمودند البته بنده نظری ندارم که اول

مطرح بشود هر جور مجلس شورای ملی صلاح میدانند مطرح بشود اگر این فوریت است که این اول بشود نمیدانم چون ارتباطی با کار دولت ندارد البته مجلس شورای ملی هر تصمیبی که گرفتند خودشان میدانند دولت هم نظری ندارد مجلس شورای ملی تصمیب گرفته است هر چه که مقدم مؤخر است خود میدانند این در باب این موضوع. در باب اصلش صحبت کردند باید مختصر عرض کنم اگر فوریت داده شده آنهم بدو فوریت برای اینست که یا باید مردمی که داوطلب حج هستند آنطور بروند که قبل از دم ذی حجه رسیده باشند یا خیر؟ (صحیح است) این علت دو فوریتش است. اما اصل مطلب آقایان میدانند که عقیده قلبی و مذهبی طوری است که هیچگونه مقررات اداری جلوش را نمیتواند بگیرد (صحیح است) کسی خود را مطابق قانون دینیش مستطیع میدانند و لازم میدانند به خودش که مطابق امر الهی بیج برود و اگر هم دولت وسیله کارش را فراهم نکند میرود. این بود که اسامال دولت بانام بنده دولت سعودی مذاکره کرد، یک تسهیلاتی برای حجاج ایرانی قائل شود دولت عربی هم قبول کرد است که کلیه تسهیلات و هر گونه معامله و رفتاری را که با سایر مسلمانان دنیا میکند با ایرانی هاهم بکند (دکتر مظنی - این وظیفه شان است) این مرحله اول حالا که این عمل انجام گرفته است ما خواستیم بایرانی ها بگوئیم که اگر خواستید بروید بصورت قاچاق نروید ممکن است با اجازه دولت و طبق مقررات بروید آنهم اعلانش بود که در جرایم منتشر شد و ملاحظه فرمودید حالا خودشان هم آن امتیازی که میفرمایند تصدیق فرمودند که همچو امتیاز و انتصاری برای کسی برقرار نشد گفته شد آزاد است مذاکراتی را هم که کرده بودند آقایان با دولت آنها هم اعلان شد گفته شد که یک کسانی در این حدود پیشنهاد داده اند حالا هر کس آزاد است که بآن شرکتها برود یا غیر آن شرکتها همان قیمت باز بگذرد یا کمتر از آن قیمت میشود برود اما راجع بیک هزار ریال آنهم البته بسته بنظر آقایان است همانطور که دولت در دو فوریت و یک فوریتش اصراری ندارد مقصود این است که تکلیف حجاج معلوم شود راجع بگرفتن اصل این یک هزار ریال هم اصراری ندارد یا صلاح میدانند آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی مطابق صلاحی که دولت دیده است که این آقایان در رفتنشان یکمدهای همراهشان باشد و کمک بآنها بکنند در مواقعی که لازم است همه مأمورین عرض را هم مأمور دولت ایران هستند مأمور دولت ایران در عراق اگر هست مأمور دولت عراق در حجاج اگر هست مأمور دولت حجاج کسانی که وسیله راه ندارند باین هیئت رجوع میکنند و بآنها راه می آید یا اینکه در امور صحی طبیعی همراهشان باشد دوائی همراهشان باشد که بآنها کمک بکنند و این را ما باین شکل بنظرمان رسیده که از بودجه مملکت نه چیزی صرف این کار بشود و نه مخارج خاصی در نظر گرفته شده بود برای این منظور یعنی اعتباری نداشتیم حالا امر را بر است بین یکی از دو چیز یا گفته بشود که این آقایان خودشان آزادند و بروند از هر راه و با هر کس سرپرست هم لازم ندارند کمک هم نمیخواهد دستگاه هم نمی خواهد طبیب هم نمیخواهد هیچکس لازم ندارد

رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - عرض کنم آقای فرامرزی اینجا فرمودند که من مورد فوریت را درست توجه ندارم (فرامرزی - توجه دارم عمل نمیشود) اجازه بفرمائید بنظر بنده یکی از موارد فوریت که در آئین نامه مجلس پیش بینی شده همین است برای چه؟ برای اینکه یکمده مردم مطابق آئین مذهبی خودشان میخواهند بیکه مشرف شوند همه ما هاهم که الان نشسته ایم اینجا بخصوص و سکالی ولایات شاید بخود آقای فرامرزی هم قطعاً مراجعه شده است اشخاصی هستند که آمده اند اینجا و میخواهند مطابق عقیده و ایمان مذهبی شان بیج بروند همه چیز راهم مهیا کرده اند و حتماً هم میروند و همانطور که آقای نخست وزیر فرمودند اگر یک نظم و ترتیبی برای اینکار داده نشود قطعاً آنها بطور قاچاق میروند و این صحیح نیست و ممکن است مثل همان قضیه ای که واقع شد وقوع پیدا کند بنا بر این دولت مصلحت دیده که این مطلب را اطلاع بدهد و برض مجلس برساند بنده عقیده ام این است که فوریتش ضرورت دارد و لازم است که دولت کاملاً حجاج و کسانی که میخواهند مشرف بشوند وسایل آسایش آنها را فراهم بکند زیرا اینها خود ملت ایران هستند اینها مردمی هستند که در این مملکت فالیشان اشخاص زحمت کش هستند زارع و کشاورز هستند و اسنان هستند شاید توشان طبقه اشرف کمتر باشد چون غالباً این طبقه هستند که بیشتر وظایف مذهبی خودشان را اجرا می کنند و آنها هستند که موکل ما هستند و همیشه هم در موقع خودش رأی

خودشان را داده اند و آنها علاقه داریم (صحیح است) بنده عقیده ام این است که چون ضرورت دارد اینکار راجع باین هزار ریال هم از جناب آقای وزیر خواش می کنم توجه بفرمایند چون موضوع اهمیت دارد و شاید مورد نظر آقایان باشد ما مخالف نیستیم که اگر حاجی وقتی که می خواهد بکشد مشرف بشود هزار ریال پول بدهد برای آن موضوعی که در راه طبیب داشته باشد دارو داشته باشد ولی این نباید صورت اداری بغوش بگیرد و برای اشخاص پولی گرفته شود که بصرف آن اشخاص برسد بنده عقیده خودم را اظهار می کنم که دولت آن امر حجاج باقافله سالاری که فرمودید دولت باید از بین امضاء خودش انتخاب کند، چرا؟ برای خاطر اینکه شما مأمور خارجی دارید، قنصل دارید، سفیر دارید و وزیر مختار دارید این دستگاه عریض و طویل وزارتخانه های را که دارید این را مأمور کنید با همان حقوقی که میگیرد فقط مخارج ایاب و ذهابش را از این مبلغ باو بپردازید و یک نفر دوتنفر بیبیم از این اطباء که اینجا هستند در نظر بگیرید و از این پول مخارج ایاب و ذهاب بدهید نه اینکه حقوق بدهید بنده معتقد نیستم که از این پولی که شما میگیرید با اشخاص حقوق بدهید (محمد علی سمودی - پیشنهاد بدهید) پیشنهاد میکنم باید طبیب و دوا و همه آنها همراه باشد زیرا دستگاه دولت برای این است شما آن مأمورین خارجی را که دارید در مالک خارج برای چیست؟ برای حفظ منافع اتباع ایران است ایران یک عده اشخاصی دارد و اینها یک مشت مردمی هستند که میخواهند بروند بکشد مشرف بشوند بنده عرض میکنم از وزارت خارجه یا از وزارتخانه های دیگر دو سه نفر که صلاحیت اینکار را داشته باشند تعیین کنید دوتنفر طبیب از وزارت بهداری بگیرید منتها از این پولی که میگیرید برای ایاب و ذهاب آنها بتواند فوق العاده بآنها بدهید و غیر از این نباید تبدیری در اینکار بشود و یک پولی گرفته شود و بصرف اشخاص معینی برسد مثل اینکه پولی که از نفت و بنزین میگیرند برای اسفالت خیابان ها بعد بصرف مدیر کل اسفالت میرسد مردم پول میدهند برای این که راهشان درست شود شما بروید این راه همدان را ملاحظه بفرمائید راه ملایر و همدان چندی قبل من به آقای سعیدی معاون وزارت راهم این مطلب را گفتم پول گرفته میشود برای اسفالت راه ولسی باین مصرف میرسد بعقیده بنده شاید اکثریت مجلس موافق نیست که پول اشخاصی که بکشد میخواهند مشرف بشوند بدهند با اشخاص و شاید هزار ریال هم زیاد باشد باین جهت بنده پیشنهادی بجناب تقدیم میکنم آقا هم موافقت بفرمائید ضمناً باین اشخاصی که بکشد معطله مشرف میشوند تحت نظرو مراقبت مأمورین دولت باشند و با نهایت احترام و عزت باید مشرف بشوند و برگردند برای خاطر اینکه ما نمیتوانیم بیک عده مردمی که اعتقاد دارند و ایمان دارند و میخواهند مشرف بشوند از آنها جلوگیری نکنیم و بایستی وسایل حرکت آنها هم فراهم شود

رئیس - رأی باید گرفت ولی کافی نیست در لزوم فوریت یا عدم لزوم آن باید رأی گرفت

باتفاق کلیج - جناب آقای رئیس بنده یک

توضیح مقتضی دارم

رئیس - دیگران خیلی قبل از شما اجازه خواسته اند (در این موقع عده کافی شد) رأی گرفته میشود فوریت اول لایحه آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت در. مضرخ است آقای رحیمیان موافقت؟

رحیمیان - مخالفم

رضوی - مطابق ماده ۵ بنده اخطار نظامنامه ای دارم

رئیس - بفرمائید

ابوالحسن رضوی - عرض کنم که این ماده ۵۹ قسمت دومش میگوید: «تا نایب قوالبی که راجع به تقاضای وجوهی که برای مخارج مخصوص است این لایحه هم از نوع دوم است و بشکلی است و از شور دوم معاف است بنا براین در صورتیکه این لایحه باید مطرح شود این پول برای مخارج مخصوص است بنده میخواستم این اخطار را کرده باشم

اعینی - آن مال پولی است که از خزانه دولت باشد

رئیس - این احداث عوارض است مخارج نیست

رضوی - قسمت دومم راجع به تقاضای وجوهی برای مخارج مخصوص است

رئیس - وجوهی که از خزانه دولت باشد مشمول این ماده است نه اینکه از مردم بگیرند

دکتر معظمی - اجازه بفرمائید؟

رئیس - بفرمائید

دکتر معظمی - مالیات غیر از درخواست اعتبار است آنچه که مربوط بماده ۵۹ است موقمی است که دولت درخواست اعتبار میکند ولی اینجا وضع مالیات میخواهد بکشد (صحیح است)

رحیمیان - بنده نوبتم را با آقای دکتر معظمی واگذار میکنم

رئیس - آقای دکتر معظمی بفرمائید

دکتر معظمی - عرض کنم مخالفت بنده با اصل موضوع نیست اصل موضوع اینست که مردم بکشد مشرف شوند البته بنده این یک قسمت مذهبی است و هر کس که مستطیع شد بایستی این تکلیف را انجام دهد مخالفت بنده از نقطه نظر اصول است و آن اصل عبارت از اینست که دولت مکلف است باینکه اتباع خودش را در هر کجا که هستند حمایت بکند و اینجا هیچ یک از این قسمتهای که باید تذکر داده بشود تذکر داده نشد دولت از چندین سال پیش از این بهیچوجه باین قسمت توجه نکرده است مخصوصاً آقایان میدانند که مکه مورد توجه عموم مسلمانها است و کعبه آمال مسلمانها است و بنا براین مابایستی همیشه آنجا مأمورین سیاسی داشته باشیم متأسفانه وقتیکه آن واقعه ناگوار اتفاق افتاد در آنجا سفیر و وزیر مختاری نداشتیم و این قسمت را وزارت خارجه ما همیشه کوتاهی کرده است و حتی بسیاری از عراض هست که در مورد بودجه میخواهم عرض بکنم

در بسیاری از موازات وزارت خارجه ما انجام وظیفه خودش را نمیکند بکنند ملت ایران یک حقوقی دارد و یکی از آن حقوق این است که وقتی میخواهد مسافرت بکند قنصل و سفیر ما باید از او حمایت بکنند الان میخواهند مردم بروند بکشد و وقتی که بکشد ای بکشد میخواهند بروند باید از آنها حمایت کرد این مالیاتی که میدهند برای مخارج وزارت خارجه برای این است که از آنها حمایت بکنند (صحیح است) و این پولی که الان میخواهند بگیرند این برخلاف اصول است (صحیح است) و یکی از وظایفی که وزارت خارجه دارد این است که وسایل حمایت اتباع ایران را کاملاً فراهم کند و اگر دولت در مواقع مخارجی هم داشت باید از مالیات بپردازد و حقش این بود که بیاید با یک لایحه ای اعتبار تقاضا بکند و یک وقت اگر کسر اعتبار داشت آن کسری را از اشخاص مستطیع بگیرد نه اینکه مالیات مخصوص وضع بکند برای اشخاصی که بمسافرت میروند البته وظیفه دولت این است که اتباعش را حمایت بکند وقتی که شما سفیر کبری داشته باشید آنجا دوسه نفر مشاور هم داشته باشید دوتا طبیب هم داشته باشید کاملاً اینکارها انجام میگیرد. این یک قسمت یک موضوع دیگری را هم که میخواهم تذکر بدهم این است که چرا دولت ایران مذاکره نکرده است با دولت سمودی که زهر حاجی ۴۷ لیره میگیرد بپردازند بایستی وسایلی فراهم کنند که آنجا که زیارتگاه مسلمانان است حاجیا پولی باین گزافی نپردازند و وسایلی را مشکندر نکنند. این یک قسمت یک قسمت دیگری را هم خواستم عرض کنم آقا راجع باین اختلافی که راجع بدولت عراق بوده است... آقای سزاوار چرا اجازه نمیدهد که آقای رئیس - الوزرا گوش بدهند (سزاوار - در تایید همین فرمایش شما بود) الان چهار روز است که بودجه مطرح است و هیچوقت رئیس الوزرا را نمیکند از آن حرف هیچ و کبلی را گوش بدهد و بعد جواب بدهد این چه وضعی است آقای سزاوار (سزاوار - کار شخصی نبود راجع بهمین موضوع بود) رئیس دولت باید حرف آن و کبلی را که در پشت تریبون صحبت میکنند گوش بدهد و جواب آنرا بگیرد ولی نمیکند از آنکه رئیس دولت یادداشتی بردارد و اقدامی برای ترفیه حال مردم بکند (صحیح است) آخر من دارم برای مردم حرف میزنم. هر ایرانی که میخواهد برود ۴۷ لیره از او بگیرند چرا دولت مذاکره نکرده است در این خصوص؟ بنده عرض کردم هر کدام از آقایان که کار دارند با آقای نخست وزیر طی نامه ای بنویسند (سزاوار - بنده عرض کردم که راجع بهمین موضوع بود عرض کنم راجع بیک قضیه دیگری راجع برژیت هلال بود که مخصوصاً آقای آیت الله آقا سید محمد تقی خوانساری که بعضی از علمای درجه اولند بن تذکر دادند که اینجا صحبت بکنم که این امر ممکنست در آنها اسباب زحمت بشود و تقاضا میکنم آقایان مذاکره بفرمایند و یک تریبی داده بشود که این اختلاف در آنجا اسباب زحمت نشود بنا براین بنده با این مالیات جدید مخالفم و بایستی دولت تمام وسایل سرپرستی را فراهم بکند چون از وظایف اولیه دولت است این است که عرض بنده

رئیس - آقای مدلل

معاون نخست وزیر (آقای مدلل) - در قسمت توجه وزارت خارجه بموضوع این و بایستی آقایان توجه داشته باشند که قبل از این اگر نماینده خاصی در آنجا نبود ولی نماینده کی دولت که در مجاورت آن بود این مأموریت داده میشد و در موقع حج یک نماینده آنجا بود ولی حالا در موقع تجدید روابط این موضوع هم پیش بینی شده و با تصویب بودجه هم به موقع اجرا گذاشته میشود ولی راجع باینکه این خرج چرا بطور خاص از این زائرین گرفته شود گفته شد که اینها یک اشخاصی هستند که مستطیع هستند و مالیاتی که از مردم گرفته میشود به بیت المال میرود غالباً پرداختش از طرف اشخاصی میشود که نه تنها استطاعت ندارند بلکه شاید حاجت هم دارند، بایستی آن وجوه باین مصرف برسد. با اینحال جناب آقای نخست وزیر این را با اختیار مجلس شورای ملی گذاشته اند اگر تصویب بفرمایند که مخارجی که باید برای کاروان حج و سرپرستی بشود از بیت المال انجام بشود بسیار خوب انجام میشود (جمعی از نمایندگان - نه آقا) ولی اگر این بنا نباشد چون اینها مستطیع هستند از خودشان دریافت میشود و یک حساب مخصوصی برای اینکار باز میشود که اگر یکسالی هم اضافه بیاید ذخیره بشود در آن حساب و سال بعد بصرف برسد و این تحت نظر هیئت وزیران هم دقت و مراقبت میشود و از آن گذشته هم یک قسمتی از بیانات آقای ملک مدنی را هم ...

رئیس آقای مدلل، اجازه بفرمائید، بحث در فوریت است هنوز در اصل موضوع وارد نشده ایم

مدلل - بله چون راجع بآن موضوع هم که آقای ملک مدنی فرمودند و آقای دکتر معظمی فرمودند، برای اینکه بی جواب نمانند بطور اختصار بنده عرض میکنم که شاید در سال آینده دولت فرصت بیشتری داشته باشد و تمام نظریات آقایان را تأمین بکند ولی تا حال باین نتیجه رسیده است که دولت عربستان سمودی با حجاج ایران همان معامله ای را میکند که با مسلمانان عالم میکند (دکتر معظمی باید بکند، این چه حرفی است؟) و از این نظر فرقی بین ایرانیها و دیگران نیست.

رئیس - آقای سزاوار

سزاوار - بنده عقیده ام اینست که یکی از اقدامات بجا و بوقعی که دولت کرده است در موقع خودش همین اقدام بوده است، زیرا همیشه میدانید که دولتها در موقعی که دست میزنند بیک اقدامی وقتی به نتیجه میرسد که نتیجه آن بهیچ وجه من - الوجوه بدر آن عده ای که لازم داشتند نمیخورد. وضع اسف آور حجاج را در سنوات اخیر همه آقایان میدانند و البته در همه شهرستانها عده واجب الصبح هستند و آنها هم که مستطیع هستند، آنها همانطور که آقای نخست وزیر توضیح دادند آنها بوظایف مذهبی خودشان عمل میکنند اهم از اینکه اجازه بآنها داده بشود یا داده نشود. اگر داده نشود بطور قاطع میروند در صحرائ عربستان با طرز فجیحی از جهت نداشتن راهنما و از جهت نداشتن وسیله نقلیه و از جهت نداشتن بهداشت و غیره ذلک عده ای تلف میشوند و بروز سیاه می نشینند این لایحه ای که دولت پیشنهاد کرده است و بوقوع هم

پیشنهاد کرده است مکه هر حاجی که میخواهد بعج برود و این در حدود هفت هشت هزار تومان خرجش میشود اگر صد تومان دیگر هم بدهد برای اینکارها من معتقدم که تمام با طیب خاطر میدهند در صورتیکه دولت همانطور که جناب آقای ملک مدنی توضیح دادند بمخارج اداری برای اینکار درست نکنند برای تأمین بهداشت و یک عده راهنما که آنها را در تحت سرپرستی خودشان ببرند و برگردانند این پول خرج بشود. اما اینکه آقای مدلل گفته اند که دولت عربستان سمودی گفته است با حاجیهائی که از ایران میروند همان عملی را میکنند که با سایر حجاج خواهد کرد، خیلی زحمت کشیده اند مگر حجاج ایرانی با حجاج سایر ممالک فرق دارند؟ مگر مسلمین ایران رنگ دیگری دارند؟ اینکه وظیفه دولت سمودی است البته بایستی که مراقبت بکنند بنام معنی که وضع حاجی را که میرود آنجا مرتب بکنند و از جهت بهداشت و از جهت سایر وسایلی که باید در اختیارشان باشد و همچنین دولت بی سرپرست نگذارد آنها را برگرداند بوطن خودشان بنظر بنده فوریتش هم خیلی بوقوع است و اگر هم هر یک حاجی صد تومان بدهند بهیچ جایشان بر نمیخورد و یکی از عملهای بوقوع دولت بوده است

جمعی از نمایندگان - رأی رأی

قبادیان - آقا اسم بنده را نوشته اند؟

رئیس - چرا نوشته اند؟

قبادیان - پس چرا اجازه بدهند، مرحمت نفرمائید؟

رئیس - یک نفر موافق و یک نفر مخالف که بیشتر نمیتواند صحبت کند یک نظامنامه ای هست که باید اجرا بشود.

قبادیان - بنده قبلاً اجازه خواسته بودم

رئیس - آن اعتراض را دیگر بنده بفرمائید (خنه نمایندگان) رأی گرفته میشود بقررت دوم آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است. آقای اقبال بفرمائید

اقبال - عرض کنم موقمی که هر سوسه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بود و اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که آنوقت ولیمه بودند بمصر تشریف فرما شدند روابط دولت ایران با دولت فرانسه منقطع شده بود آنهم سر یک چیز خیلی مهمی نبود یک نفر در یکی از آن روزنامه های بی وزن و مبتذل فرانسه برداشته بود یک چیزهایی راجع باعلیحضرت فقید نوشته بود و اعلیحضرت فقید امر کردند که بین دولت فرانسه و دولت ایران بکلی روابط قطع بشود و روابط قطع شد وقتیکه بنا شد اعلیحضرت همایونی تشریف ببرند بمصر برای هروسی من هیچ فراموش نمیکنم تلگرافی را که آلرلو برن رئیس جمهوری فرانسه بشاه فقید کرده بود، این تلگراف را هر وقت که بآن مرور کنند یکی از سندهای بزرگ افتخار ایران است (صحیح است) تلگرافی کرده بود که هر ایرانی که یادش می آید اشک در چشمش بر میخورد. تلگراف مکرر بود با اعلیحضرت فقید که برای ملت فرانسه بزرگترین ننگ است که در اینموقع که والا حضرت همایون ولایتعهد تشریف فرمای بمصر میشوند از خاک لبنان و سوریه عبور میکنند دولت و ملت فرانسه از افتخار پذیرائی ایشان محروم باشد و استعفا میکنند. با کمال

نمیدانم وضع و خشوع که اگر چند نفر یاوه سرا یک مهملی گفتند اعلیحضرت این را بجیزی حساب نکنند و اجازه بدهند که ملت فرانسه در ردیف سایر ملل در افتخار پذیرائی والا حضرت همایونی شرکت کنند. اعلیحضرت فقید جوابی داده بودند که آنرا هم باید بخوانند تا بدانند که فکر بلند یعنی چه؟ تلگراف کرد بودند که با وجودی که من بهیچوجه تصمیم نداشتیم که روابطی با دولت فرانسه داشته باشم معذک برای خاطر شخص شما اجازه دادم که روابط دو مرتبه برقرار بشود و ولیمه هم از آنجا عبور بکنند.

این یکروز مملکت ما بود، حالا یکروز است که حاجی میخواهیم بفرستیم ودولتی داریم که سالی هفتصد هشتصد میلیون بودجه دارد و حالا می آید میگوید که ما میخواهیم از هر حاجی بیائیم صد تومان بگیریم، این حرفها یعنی چه؟ مادلونتی داریم. یک بودجه مفصل، یکی از وزرا را معین کنی یک نفر از سفرا را معین کنی، اینهمه که شما مأمور عالیتره در وزارتخانها دارید که آنجا نشسته اند یکی از آنها را با بودجه خودتان با تشکیلات خودتان از پول خودتان با وضع آبرومند بفرستید آنجا، حالا باز وزارت حج میخواهد درست کنید؟ (خنه نمایندگان) فردا مساوم میخواهد. مدیر کل می خواهد. اتومبیل میخواهد، یک چیزی دارد میشود این کار را نکنید آقا، آبروی مملکت میریزد، چرا اینکار را میکنید؟ (یک نفر از نمایندگان - حاجیا پول دارند) داشته باشند پول داشتن چیزی نیست شما اگر زورتان بیولدارها میرسد بگیرید، اینها یک عده مردمی هستند که از روی ایمان و عقیده بوظیفه مذهبی (اورنگ دینی) خودشان عمل میکنند و میخواهند بروند حج، آنها را آزاد بگذارید بروند دنبال کارشان، همین مثل این میماند که شما بودجه شهرداری شهر بانی را تصویب بکنید و باز مردم یک چیز دستی بدهند به آزانها که آنها را حفظ بکنند این معنی ندارد. بنده عقیده ام اینست که دولت ایران موظف است حقوق اتباع شاهنشاهی را در همه جا حفظ بکند چه در داخل کشور چه در خارج کشور، با این بودجه عریض و طویل یک شخص مهم طرف امتدای را معین بفرمائید این همه اطبا هستند، شاید اطباء هستند که خودشان دلشان میخواهد بمکه مشرف بشوند، دو سه نفر طبیب معین کنید دو معین کنید چند نفر دارو ساز معین کنید و این مطلب را یک اهمیتی بدهید و بدانید که پولی که امروز از مردم میگیرید که یک قسمت آن خرج بشود و باقیش را بکنارید برای سال دیگر بنده بکلی با اینکار مخالفم و این را بکلی مخالف شتون کشور میدانم.

رئیس - آقای اسکندری موافقت یا مخالف؟

(عباس اسکندری - مخالفم) آقای فولادوند؟

فولادوند - بنده باینکه بجناب آقای اقبال وبالخصوص باخوری گرامیشان نهایت احترام را دارم (اقبال - خیلی متشکرم) نمیدانم چرا از این عمل خوب دولت هم رفقای ما باز میخواهند تنقید بکنند. چند سال است که بین دولت ما و دولت عربستان سمودی بمناسبت واقعه ابوالب بزدی قطع رابطه شد. امسال دولت زحمتی کشید و حسن رابطه پیدا شد. آقای حمزه غوث از طرف پادشاه عربستان تقریباً برای یسوزش از این عمل بر اثر

اقدامات دولت به مملکت ایران آمد و دولت برای رفتن مسلمانان بغانه خدا که يك امر واجب مذهبی است و نیشود از آنها جلوگیری کرد مشغول يك اقدامات صحیحی شد یانزده هزار نفر آنها را اینجا اسم نویسی کرده اند چون غفلت هم شده است سابقاً برای مرستان ما سفارنخانه تشکیل ندادیم و چون این غفلت شده ما این ۱۵ هزار نفر را بایستی که مینظریم و درها بگذاریم برودند هیچکس را نداشته باشیم که از آنها حمایت بکنند؟ اول آمدند در بعضی روز نامه های مخالف و بعضی مجالس دیگر گفتند که دولت میخواهد کمبانی تشکیل بدهد سوء استفاده بکند از مال حجاج بخورد و با اتومبیل دار ما بسازد و این حرفها دولت آمد يك بیانیه مفصلی يك اعلامیه کاملی داد که دولت ایران به پیچیده طمع بمال بکنفر حاجی ندارد يك قران از او نمیخواهد منتهی برای رفاه مردم ایران ما آمده ایم بایران تور ، لوان تور لوانت اکسیرس زهر مار صحبت کردیم گفتیم اگر اشخاص یا طیاره بروند پنج هزار تومان از راه دریا بروند حد اقل چهار هزار تومان . با اتومبیل بروند سه هزار تومان، مخارج خورد و خوراکشان را بدهند اینقدر میشود نتوانند اینقدر بایند بدهند یا اگر هیچکدام از اینها را نخواهند بهر وسیله ای کدشان میخواهد بروند این عمل دولت که بد نیست و البته کسی هم نباید بگوید بد است اما راجع باین لایحه بخصوص بنده که غنی هستم و بيك امر مذهبی از لحاظ داشتن ثروت اقدام و قیام میکنم (اورنگ امر دینی) چرا مخارج مرا فلان پیر زن بدبخت بدهد این شخص حاجی که پنج هزار تومان میخواهد خرج کند صد تومان هم بدهد برای يك هیئت که دنبال آنها میرود و حمایت میکنند از آن ها چه اشکالی دارد بقیه بنده باید صد تومان دیگر هم بدهند بشیر و خورشید سرخ يك عده امبولانس و اتومبیل با دوا و این هیئت باید با این ۱۵ هزار نفر برود و این عمل خوب دولت را بقیه بنده نباید تنقید کرد و بعضی از رفقا هم نباید بروند بیرون مجلس و بگویند چون مخالفیم نمی آئیم در مجلس بنشینیم یعنی چه مخالف آقا باید در موقع رأی یا نشود چرا عقاید نفر را اینجا مینظریم و مصلحت بگذارید (صبح است)

احساسی که میشود مورد توجه اکثریت آقایان مجلسی هم هست) تقدیم کند و مطلب هم بسیار داشته اید مانده برای همین کارهاست و حال میخواهد روشن و واضح است بقدر کافی هم از طرف دولت و موافقین و مخالفین بحث شده است و برای اینکه ما زودتر بآن کار بوجه مملکتی برسیم آقایان اجازه بفرمائید که مذاکرات این لایحه کافی باشد و رأی بدهیم و مجدداً بوجه مطرح بشود که بخواست خدا بوجه را تا آخر ماه تصویب بکنیم .

رئیس - آقای عباس اسکندری .

عباس اسکندری - بنده در کفایت مذاکرات در مورد این لایحه مخالف هستم . اصولاً آقایان نمایندگان توجه نمیفرمایند که چرا دولت از هر کسی که از کشور خارج میشود بعنوان حق تمبر و چیز های دیگر پول میگیرد از تذکره ، آن ورقه ای که با اجازه داده میشود خارج بشود این از برای مخارجی است که پیش آمد میکند و دولت از نظر حمایت کامله ای که باتباع خودش دارد يك پولی را در نظر گرفته و از آنها میگیرد بنده موضوع مخالفتم را راجع باین لایحه در صورتی که تصویب نشد کفایت مذاکرات آن موقع بمرض میرسانم ، این لایحه محتاج بيك شور بیشتری است نه از لحاظ این که مردم بمکه نروند جزو وظایف مذهبی شان است و همانطوری که بنده عرض کرده ام مردم آزادند عقیده خودشان را اظهار کنند و بآن عمل میکنند و احترام آن هم بردولت و نمایندگان واجب است البته بروند ولی شما غافل از این هستید که این مالیاتی را که (باید گفت مالیات) که امسال گرفته میشود سال دیگر جزو بوجه خواهد آمد و همانطور که آقای اقبال گفته روی این موضوع يك اداراتی تهیه خواهد شد درست است بنده اطلاع دارم که دولت ایران چندین سال است نماینده در مصر دارد و این شخص مأمور کار های مرستان سمودی است و او آقای محمد علی مقدم است که بسیار شخص شایسته هم هست و وزیر مختار ایران هم بود ، در لندن يك موقع رئیس تشریفات وزارت خارجه بود در لبنان در جاهای دیگر هم بود مرد خوبی هم هست ولی چند سال است در مصر بر اثر پیش آمدهائی که شده است نتوانسته از مصر برود بجای این مأمور آنجا هست مأمورین ما در خارج پس چکار میکنند که شما بیایید امروز این جابك لایحه بگذارید برای اینکه یك عده اشخاص را هم امروزاضی نگاهدارید بحقیقت قضیه این اینست که بنده میگویم اگر شما بوجه هم خودتان يك میلیون اضافه بکنید و آنرا هم معین کنید برای این کار فرض کنیم که در همان موقع که تذکره داده میشود بآنها در همان موقع از همین حجاج گرفته شود آنهم يك موضوع دیگری است که در موقع خودش باید لایحه بیاورند والا بلك اداره سرپرستی بخواهیم درست کنیم یعنی چه ؟ سرپرستی معنی ندارد سرپرست ایرانیان در خارج نمایندگان دولت هستند .

رئیس - آقای اسکندری در مخالفت خودتان با کفایت مذاکرات بفرمائید .

اسکندری - علت مخالفت من با کفایت مذاکرات همین است آخر آقایان باید ملتفت بشوند چرا بنده مخالف هستم بنده خیال میکنم که برای این کار اگر هم باید بولی گرفته شود صورت دیگری نباید

داشته باشد لایحه آن بایند تحت نظر مستقیم مأمورین وزارت خارجه باشد و همین مأمورین را که چند سال گذشته اید مانده برای همین کارهاست و حال میخواهد روشن و واضح است بقدر کافی هم از طرف دولت و موافقین و مخالفین بحث شده است و برای اینکه ما زودتر بآن کار بوجه مملکتی برسیم آقایان اجازه بفرمائید که مذاکرات این لایحه کافی باشد و رأی بدهیم و مجدداً بوجه مطرح بشود که بخواست خدا بوجه را تا آخر ماه تصویب بکنیم .

رئیس - آقای عباس اسکندری .

عباس اسکندری - بنده در کفایت مذاکرات در مورد این لایحه مخالف هستم . اصولاً آقایان نمایندگان توجه نمیفرمایند که چرا دولت از هر کسی که از کشور خارج میشود بعنوان حق تمبر و چیز های دیگر پول میگیرد از تذکره ، آن ورقه ای که با اجازه داده میشود خارج بشود این از برای مخارجی است که پیش آمد میکند و دولت از نظر حمایت کامله ای که باتباع خودش دارد يك پولی را در نظر گرفته و از آنها میگیرد بنده موضوع مخالفتم را راجع باین لایحه در صورتی که تصویب نشد کفایت مذاکرات آن موقع بمرض میرسانم ، این لایحه محتاج بيك شور بیشتری است نه از لحاظ این که مردم بمکه نروند جزو وظایف مذهبی شان است و همانطوری که بنده عرض کرده ام مردم آزادند عقیده خودشان را اظهار کنند و بآن عمل میکنند و احترام آن هم بردولت و نمایندگان واجب است البته بروند ولی شما غافل از این هستید که این مالیاتی را که (باید گفت مالیات) که امسال گرفته میشود سال دیگر جزو بوجه خواهد آمد و همانطور که آقای اقبال گفته روی این موضوع يك اداراتی تهیه خواهد شد درست است بنده اطلاع دارم که دولت ایران چندین سال است نماینده در مصر دارد و این شخص مأمور کار های مرستان سمودی است و او آقای محمد علی مقدم است که بسیار شخص شایسته هم هست و وزیر مختار ایران هم بود ، در لندن يك موقع رئیس تشریفات وزارت خارجه بود در لبنان در جاهای دیگر هم بود مرد خوبی هم هست ولی چند سال است در مصر بر اثر پیش آمدهائی که شده است نتوانسته از مصر برود بجای این مأمور آنجا هست مأمورین ما در خارج پس چکار میکنند که شما بیایید امروز این جابك لایحه بگذارید برای اینکه یك عده اشخاص را هم امروزاضی نگاهدارید بحقیقت قضیه این اینست که بنده میگویم اگر شما بوجه هم خودتان يك میلیون اضافه بکنید و آنرا هم معین کنید برای این کار فرض کنیم که در همان موقع که تذکره داده میشود بآنها در همان موقع از همین حجاج گرفته شود آنهم يك موضوع دیگری است که در موقع خودش باید لایحه بیاورند والا بلك اداره سرپرستی بخواهیم درست کنیم یعنی چه ؟ سرپرستی معنی ندارد سرپرست ایرانیان در خارج نمایندگان دولت هستند .

رئیس - آقای اسکندری در مخالفت خودتان با کفایت مذاکرات بفرمائید .

اسکندری - علت مخالفت من با کفایت مذاکرات همین است آخر آقایان باید ملتفت بشوند چرا بنده مخالف هستم بنده خیال میکنم که برای این کار اگر هم باید بولی گرفته شود صورت دیگری نباید

رض کردم کسانی که به مکه معظم مشرف میشوند و بنده اصلاح میکنم پیشنهاد را کسانی که دارای ثروت هستند ، چون يك عده ای هستند شاید آقایان آشنائی کامل دارند ولی خاطرشان نیست که در ایران اشخاصی که برای سال خانوادشان خرج کوچکی می توانند تهیه کنند از دعوات و مخصوصاً از اصفهان حرکت میکنند و خودشان را بسکه میرسانند و مستطیع هم هستند در این صورت مستطیع بودن يك حد اقلی برای مردم هست ولی يك عده از مستطیع ها که همه آقایان میشناسند بنده هم بیشتر نظرم نسبت بطبقه آنها است یعنی فکرمی کنم آنهائی که حد اقل زندگی را برای خانواده خودشان ذخیره کرده اند و میروند اگر ممکن باشد در این پیشنهاد شرکت ندهیم و دعوات بکسانی که ثروت بیشتری دارند آنها هم معلوم و مشخصند و معروف میباشند از آن اشخاص از هر يك دوست تومان بگیرند و اقدام حوزه مربوط به وسیله شیرو خورشید سرخ تحویل بدهند البته بنده که خیال می کنم يك عده ای که مشرف میشوند حج آنها وقتی حقیقه قبول خواهد شد بدرگاه الهی که در حوزه خودشان کسی گرسنه نباشد و یا اقلاً کم باشد و چون عده زیادی از ایتم کشور بی تکلیف و سر پرست هستند باین ترتیب ما وسیله ای برای آنها بدست می آوریم ، از این جهت بود که بنده این پیشنهاد را کردم .

رئیس - آقای کشاورز صدر .

کشاورز صدر - اولاً بنده برای آقای مهندس رضوی يك نکته را شرح میدهم و آن این است که این آقایان حجاجی که از اشخاص مستطیع هستند و عازم میباشند اینجا اکثر اهل ولایاتند و از آن مستطیع ها که جنابالی خیال می کنید که واقفاً سرمایه دار هستند نیستند ، اینها اشخاصی هستند که همینقدر که معیشت یکسال خودشان را آنهم با نهایت حسرت داشته باشند روی عقاید مذهبی هازم میشوند که بمکه مشرف بشوند و فریضه ای که بگردن آنهاست ادا کنند و آنها از جمله کسانی نیستند که میلیونها استفاده کرده باشند که ما بتوانیم يك مقداری از آنها پول بگیریم در صورتی که حتی يك یاضه از این اشخاص ملك خودشان را فروخته اند نمیدانم دکان خودشان را فروخته اند و بولی تهیه کرده اند که این فریضه مذهبی خودشان را انجام بدهند و ما اگر بایتم بوضع بکنیم بسیار بی انصافی کرده ایم و بی معنی است ما چرا آقای مهندس رضوی برای شیرو خورشید سرخ از کسانی که در این شهر استطاعت دارند و کاخ ۶ طبقه دارند بگیریم و برویم از آن حاجی که از مکرمان یانمیدانم و فرسنگان میخواهد یا شود برود آنجا با آن غربت و بدبختی و بیچارگی دوست تومان هم اینجا ازش بگیریم و بنده عقیده ام اینست که جناب آقای مهندس رضوی یا تو به باین مطلب پیشنهاد خودشان را پس بگیرند زیرا این يك تحمیل و فشاری است و برای شیرو خورشید سرخ هم بنده عقیده دارم بایستی با تبلیغات ایجاد عقیده در اشخاص کرد و تشویق کرد که کمک بکنند يك دسته که بیچاره ها همیشه باختر میرفتند و با همه این طول و تفصیل يك قانونی هم برای آنها میآورند بمجلس که میخواهند راه بیفتند مستطیعند بیایم بگوئیم که جلوی اینها را بگیرند تا دوست تومان بدهند برای شیرو خورشید سرخ ؛ و بنده هم قطع دارم ایشان

هم این عقیده را دارند که این اشخاص اگر مستطیع باشند بصرفی میرسانند که از شیرو خورشید سرخ مهمتر است توی دعوات مردم لغت و عود هستند و این البته اگر يك پیراهن برای آن بیوه زن بدبخت بگیرد از شیرو خورشید سرخ بهتر است و آن را هم میدهند و بنابر این تحمیل دوست تومان آنهم بر حجاج خارج از تهران بر خلاف حق و عدالت است و بنده با این عمل مخالفم و استدعای کنم که آقایان موافقت نفرمائید اجرا بشود .

مهندس رضوی - تعریف کردند پیشنهاد بنده را بنده پیشنهاد کردم که خرج ایتم حوزه مربوطه بشود آقایان هم همه موافقت .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای مهندس رضوی (بعضی از نمایندگان - مجدداً قرائت شود) بکرتبه دیگر قرائت میشود .

(شرح سابق قرائت شد)

مهندس رضوی - با وسیله هر بنگاه خیریه دیگری که صلاح میدانند ، اصلاح بفرمایند چون در بعضی نقاط ممکن است شیرو خورشید سرخ نباشد .

رئیس - رأی گرفته میشود بپیشنهاد آقای مهندس رضوی با اصلاح ، آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد آقای اردلان

اینجانب تبصره زیر را پیشنهاد میکنم . ده درصد مبلغ فوق اختصاص به ورثه مرحوم ابوطالب یزدی داده خواهد شد و بسا نظارت دولت داده خواهد شد .

رئیس - آقای اردلان .

اردلان - عرض کنم موقعی که جناب آقای وزیر خارجه در مجلس شورای ملی صحبت فرمودند که روابط ما با دولت سمودی عنقریب برقرار خواهد شد بنده از جایگاه خودم حضورشان عرض کردم که موضوع ابوطالب یزدی چه شد ، و ایشان جواب قانع کننده ای ندادند بعد از آن باز هم بنده يك کافندی بحکومت یزد نوشتم که بنده را مسبوق کنند که ابوطالب یزدی که فوت کرده چه ورثه ای دارد و دو روز قبل يك کافندی برای بنده رسیده است که حالا صورت ورثه ابوطالب یزدی را میخواهم خدمت آقایان عرض کنم صورت ورثه ابوطالب یزدی که در زیارت بیت الله کشته شد شماره ۱ حاجی حسین افندی اردکانی - پدر متوفی - ربایه مادر متوفی - ربایه اسکرم زاده اردکانی هبال متوفی - زهرا سالمی خواهر ، فاطمه افندی اردکانی خواهر سکنه کدالی اردکانی خواهر ، حسن افندی اردکانی برادر ، در کافندی که آقای فرماندار یزد بنده نوشته اند مرقوم فرموده اند که این ابوطالب یزدی کار میکرد و يك خانواده را اداره میکرد و بنده خیلی متأسفم که نظیر این کار چندی قبل در مملکت ما اتفاق افتاد که آقایان هم از جریان آن مسبوقند که مجلس شورای ملی ایران يك قانون گذارند و صد هزار تومان مجریه این کار را دادند ولی حالاً در این موضوع دولت ایران با دولت مرستان سمودی مذاکره ای کرده است و بجائی نرسیده است بنده وارد این بحث نمیشوم ولی بنده تقاضا دارم این مبلغی که پیشنهاد شده و راجع بآن صد تومان اولی خواهد بود نه باین مبلغی که آقای مهندس رضوی اضافه فرمودند آقایان

موافقت بفرمائید و ضمناً عده ای از آقایان فرمودند که بنده پیشنهاد را به ۵۰ درصد تقابل بدهم عرض ده درصد (اسلامی - بکدام ورثه بدهند) پیشنهاد بنده این است که میان این اشخاص تحت نظر دولت بتساوی تقسیم شود حالاً آقایان بمفرماید کمتر بشود (باتامانلیج - بيك درصد باشد) اجازه بفرمائید آقایان ، بنده پیشنهاد را اصلاح میکنم بيك درصد

رئیس - آقای دکتر بقائی

دکتر بقائی - بنده باین پیشنهاد جناب آقای اردلان مخالفم بدلیل اینکه اگر يك قدری قضایا را تجزیه کنیم می بینیم مرحوم ابوطالب یزدی چیزی طلبکار نیست بلکه يك چیزی هم بدهکار است برای این که وقتی خودش رفته است به مکه مستطیع بوده است و پدرش هم همان طوری که ایشان اسمش را بردند حاجی است و مستطیع است (اردلان - حاجی شکمی است) و کسی هم که مستطیع نباشد اساساً مطابق شرع اسلام حجاج حرام است (بکنفر از نمایندگان اینطور نیست) و این شخص گرفته بکه حتماً مستطیع بوده است و در آن جا بقتل رسیده و چون در راه زیارت کشته شده و چون شهید شده بهشت هم برایش واجب شده است (خنده نمایندگان) باین جهت دیگر واجب نیست و دلیلی ندارد که ما چیزی بورثه او بدهیم و اگر مستطیع نبوده است ورثه است بسیار کاری بی جانی کرده است و اگر هم این سابقه گذاشته بشود گمان میکنم اگر بنا بود هر کسی که رفت در مکه کشته شود يك همچو چیزی بورثه ام میدهند خودم داوطلب میشوم که بروم در آنجا و گردنم را بزنند (خنده نمایندگان)

رئیس - استرداد میکنید ؟

اردلان - بنده پیشنهادم را بيك درصد اصلاح میکنم

رئیس - برای گرفتن رأی فعلاً اکثریت نیست

اسلامی - آقای رئیس پیشنهادها را قرائت میکنند .

رئیس - عده کثانی شد رأی گرفته میشود با این اصلاح که يك درصد گرفته شود برای ورثه ابوطالب یزدی آقایان موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد (خنده نمایندگان) . آقایان نظم مجلس را رعایت نمی کنند اجازه بفرمائید پیشنهادها را قرائت کنند ، پیشنهاد آقای ابوالقاسم امینی قرائت می شود .

پیشنهاد میکنم از هر يك از حجاج عوض بیکهزار - ریال یا نصف ریال گرفته شود .

رئیس - آقای امینی .

امینی - بنده پیشنهاد کردم برای خرج زائرین بروض بیکهزار ریال یا نصف ریال گرفته شود ، و این پیشنهاد بنده دنبال پیشنهاد آقای مهندس رضوی بود که بنظر بنده آن مبلغ زیاد بود و شاید مکاران من هم خدای نکرده بمطالبه بآن رأی داده اند بنده نظرم این است که این خرج و این در آمد دولت هر قدر زیاد تر باشد ارباب توقع برای راه افتادن دنبال قافله زیاد بطور مسلم داوطلب رفتن به حج دنبال قافله زیاد خواهد شد و تمامی این پول هم بصرف میرسد پس

در این صورت استندما میکنم مجلس توجه بکنند که مدتی از زائرین اشخاص بی بضاعتی هستند و این مبلغ را نمی توانند بردارند و این ۵۰۰ ریال را که بنده پیشنهاد میکنم باید ظاهرش محفوظ باشد یعنی بنویسند حق تذکره ۵۰۰ ریال والا اگر غیر از این عمل بشود خیلی زنده است و بنده استدعا میکنم تصویب فرمائید و این مبلغ هم در حدود هشتصد هزار تومان هایدی دولت خواهد بود و این مبلغ ۸۰۰ هزار تومان هم کافی است اگر شما عده ای که دنبال قافله حرکت میکنند ۵۰ نفر حساب کنید فرض کنید نفی هه هزار تومان هم بخواند شرح کنند این مبلغ در حدود ۵۰۰ هزار تومان میشود که با هم زیادتر می آید بنده استدعا میکنم این موضوع را توجه فرمائید.

رئیس - آقای باقانی قلیچ .

باقانی قلیچ - بنده با پیشنهاد آقای ابوالقاسم

امینی مخالف هستم از این جهت که خودم بمکه مشرف شده ام و جزئیات را بهتر از دیگران که نرفته اند و وضعیت را ندیده اند میدانم این مبلغ که از هر نفر مسافر یک هزار ریال گرفته شود رقم بزرگی نیست و ایستنی گرفته شود ، در واقع این مبلغ برای خود حجاج داده میشود و بنده پیشنهادی هم روی این موضوع کرده ام و حالا راجع بهمین موضوع بحضور آقایان عرض میکنم ، این عده ۱۶ هزار نفری که دولت بکمربته میخواند حرکت بدهد بمکه لازمه اش این است که لا اقل برای ۴ هزار نفر اتومبیل خالی بدهی که دنبال این قافله باشد بیرنگ زیرا بنده در سالی که مشرف شدم آنرا بنده دیده ام نمایانم آقایان دیده اند یا ندیده اند کمر ملی است و آن سال که مشرف شدم آقای ظهر الاسلام با ما بوده مرتبه اتومبیل شکست و بنده هم او را در اتومبیل دیگری جای دادم و نگذاشتم که از قافله عقب بماند و همچنین آقای صدراالاشرف هم بودند با این وصف اگر اتومبیل بعد کافی نباشد قول شرف میدهم از این ۱۶ هزار نفری که لازم حج هستند حتی ۵ هزار نفرشان نرسند زیرا ملاحظه میفرمائید وقتی که يك اتوبوس میشکند مسافری که در این اتوبوس بوده اند تعجب میکنند سایرین و در نتیجه ۲۶ نفر را توی اتوبوس دیگری جای میدهند و نتیجه هم این میشود که اتومبیل ها سنگین میشود وقتی که سنگین شد با این رملی که در آنجا هست میشکند و این موضوع مهمتر از این است که من اینجا بطور مختصر بگویم و بدیهاتنه آقایان اجازه ندادند صحبت کنم و يك موضوع مهمی را که دولت جناب آقای وزیر باید دقت فرمائید اختلافی است که در آن جا بین حجاج برای روز عید قربان در منا و عرفات دارند ، اجازه فرمائید عرض کنم حضورتان ، بر میخوریم بدوره هائی که ایرانی ها اکثریت نداشتند هر مرتبه دوسه هزار نفر حاجی بودند و امروز ۱۶ هزار نفر حاجی در يك صحرا جمع میشوند و ایمان دارند که این زحمات را میکشند و میروند آنجا و آن اعمال را بجا میآورند اگر آنها در صورتی که گفتند روز هم از منا و عرفات برگردند و تقصیر بکنند و اینها زیر بار نرفتند يك تلفات سنگینی بیش میآید من الان به دولت میگویم ۱۶ هزار نفر يك تشون حسابی است و اینها با ایمان وقتی که میروند و موضوع مذهبی پیش میآید ممکن است يك موقعی استاد کی کنند

و سرشان را هم ممکن است بگذارند روی این کار و يك پیش آمد بدی بکنند این دیگر بسته بنظر آقایان است و باید حلتش کرد ، اصلش این است که اجرای امر مذهبی در دنیا آزاد است دولت باید با دولت سعودی مذاکره بکند و ۱۶ هزار نفری که با ایمان دارند میروند که بمکه مشرف شوند اینها آزادی داشته باشند که اگر بخوانند هم را عید قربان قرار بدهند یا نخوانند هم ، کسی در مذهب من چه حقی دارد دخالت کند (مهندس رضوی - باید تابع وقت آن جا باشند) اگر نمیشود پس نگذارید بروند .

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای

امینی ، در عرض یک هزار ریال یا نصف ریال گرفته شود آقایانی که موافقت قیام کنند . (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد آقای عباس اسکندری قرائت میشود .

پیشنهاد میکنم يك نفر عضو وزارت خارجه نماینده ایران مأمور کار های عربستان سعودی مقیم مصر برای اداره این کار در نظر گرفته شود .

رئیس - آقای اسکندری این مداخله در کار دولت است بعقیده بنده این موضوع ندارد شاید یکی پیشنهاد کند که فلان آدم باشد و دیگری پیشنهاد کند که دیگری باشد خود دولت هر طور که خواست عمل میکند .

اسکندری - مأمور وزارت خارجه است اجازه فرمائید يك مرتبه قرائت بشود بعد توضیح می دهم .

(بشرح فوق مجدداً قرائت شد)

رئیس - فرمائید .
اسکندری - نماینده ایران مأمور کار های عربستان سعودی مقیم مصر (همین مأمور) را میتوان تعیین کرد .

رئیس - بطور کلی از اعضای وزارت خارجه يك چیزی است ، ولی يك شخص معینی را نمیفرستند

اسکندری - اششاهی که در اینجا حاصل شده است

اینست که تصور کرده اند بنده يك شخص معینی را در نظر دارم برای استعصار آقایان گفتیم که دولت ایران نماینده که در مصر دارد بعربستان فرستد بنده مقصود این است که چون قطع رابطه بوده و کسی که مأمور عربستان بوده است فعلا مقیم قاهره است و نرفته و بنده راجع بشخص کاری ندارم بنده نظرم این است و از آقای نخست وزیر هم خواهش میکنم که در این موضوع امان نظر بکنند . منظور آسایش پانزده شانزده هزار نفری است که بجهت میروند اشخاص جدیدی اگر فرستاده شدند آنها از امور سیاسی اطلاع ندارند و مأمورین خارجه از روابط بین دول بهتر مستحضرن این اشخاصی که میروند کارشان با کسی خواهد بود خودتان قضاوت کنید يك مأموری شما مینه سید که اطلاع از حقوق بین المللی ندارد نتیجه عمل این می شود که آنها با هم دعوی خواهند کرد دعوی که کردند حجاج وسط صحرائ عربستان میمانند بنده استدعا دارم هر کسی را که میخواند مأمور بکنید از وزارت خارجه باشد که رئیس قسمت سرپرستی باشد و کسی و مأمور بکنید که او بتواند این کار را انجام بدهد چند نفری هم اگر بخواند از اینجا روانه کنید اختیار با خودتان است ولی رئیس

اتومبیلشان میخواند حرکت کند ، از سر حد میخواند عبور کند ، این بیچاره ها هم بدست و یا می افتند روی اضطرار لیره هم طلاست و سبک میگویند ، لیره بدهید تذکره شما را زودتر بهمیم نتیجه امر این میشود که یک عده اشخاص يك استفاده کافی می کنند و یک عده شان زیر دست و پا خواهند رفت باید مأمور وزارت خارجه از تهران باهر جانی مأمور وزارت خارجه هست باید برود و رئیس هیئت سرپرستی باشد و این را بنده تقاضا دارم آقای رئیس الوزراه قبول بکنند هر سرپرست دیگر که میخواند فرستند معاون او بکنند .

رئیس - آقای نخست وزیر .

نخست وزیر - بنده اینقدر تشکر دارم از

آقای اسکندری که بیکر تبه عقیده شان موافق شده که اگر مأمور رسمی سابقه دار دولت مأمور این کار بشود این کار بهتر انجام میگیرد تا يك شخص دیگری از خارج برود ، چون بنا بر این شده است که هر کسی دولت شد و سمتی در دولت داشت او ظالم است ، او جائز است و عرض کنم و با وقفا است ، آقا پرریوز فرمودند که اگر از خارج کسی آمد که نوکر دولت نبود آن دیگر آب برابر قران است خوب بسیار خوب اگر حالا اینطور فرمائید خوب است . در باب این قسمت که میفرمائید اگر بخواند مأمور دولت ایران که مقیم حجاز است سراین کار باشد اشکالی که دارد اینست که باید برای آن مأمور آگرمان بخوانیم ، صبر بکنیم مأموریت آن محرز شود حرکت بکنند برود در آنجا بماند ، این يك اشکالی است اشکال دیگرش هم اینست که تا وقتیکه این آقایان حرکت بکنند و بروند و بر سنده بمکه وجده و مدینه سرپرستان کی خواهد بود ؟ اگر این عمل را میخواند فرمائید حتماً آن آدم بخصوص باشد آن بدرد دوره ای که باید به بیاید نمیخورد اگر میخواند فرمائید از مأمورین رسمی وزارت خارجه باشد یعنی از مأمورین مقیم حجاز باشد یا مأمور دیگر بنده عرضی ندارم این را اگر مجلس شورایی میخواند بسیار خوب ممکن است که با اصطلاح از میان مأمورین عالیرتبه دولت باشد (عباس اسکندری - پیشنهاد شده) این يك مطلب دیگری است ولی آن را که شما پیشنهاد میفرمائید عملی نیست اما راجع باین نکته دیگرش را هم نمایانم سفرائی کبار هر دولتی مثل دولت ایران در هر جا که معین میشوند هیچ ضرورتی ندارد که عضو رسمی وزارتخانه باشند هر کسی را از خارج که برای يك کاری صلاح دانستند دعوت میکنند بيك کاری می گذارند و بعد هم که تمام شد میروند کارش باشد صاحب صفات وطن پرستی و آدم دوستی ، اهل حشر و نشر باشد ، با مردمی ، با حجاجی که میخواند بروند مثل پدر باشد ، همه را بيك چشم نگاه بکند ، آدم صبیح الامن و دلسوز باشد ، حتماً از مأمورین وزارت خارجه هم معین کنیم بنده نمایانم ولی علی ایحال بآن صورتیکه نوشته اند قابل قبول نیست .

رئیس - آقای رضوی .

رضوی شورای - بنده تصور میکنم آقایانی که غالباً اظهار کردند در موضوع این پیشنهاد از وضعیت سابقه مکه و رفتن حاج در سنوات دیگر اظهاراتی

بگوشان نرسیده حالا در آن ادوار گذشته کیفیت حجاج ایرانی چه جور بوده بنده نمایانم ولی در این سنوات اخیر آقا کیفیت مسافرت باین صورت انجام میگرفت که غالب مسافرن جنوب را که حالا بنده واردتر بودم اینها من نداشتند توی کشتی بادی زیرا که بطور قاطع میخواستند بروند توی کشتی بخاری و بزرگتر نمیتوانستند بنشینند و يك قایق می آمد آنها را از کنار دریا عبور بدهد و آنها را میبردند حکومت در کویت که میرفتند بوسیله یک کافر تاجر یا کاسب آنجا با چهار تا کارا از داراست و بند بکنند ، يك ماشینی بگیرند و پول بدهند و آنها را برسانند بعد از اینکه اینها میروند آیا در بین راه کجا میخواند ، چه چیز میخورند چه جور به آنها میگذشت اینها دیگر يك توضیحاتی است که باید بکنند حاجی را پیدا کرد و نشست بغل دستش و از او پرسید و بعد آنچه بنده کراراً شنیده ام اینست اینها زنده گانشان با اینجا کشیده که روی يك زمین خشك خوابیده اند و اغلب مواقع باران گیر شده اند ، مریض شده اند و عاقبت هم عده زیادی از آنها بمعل حج نرسیده اند این سابقه تا پارسال بود از اینجهت آقایان با مسرت کامل اقدام دولت را تسهیل بکنند برای اینکه با وضعیت آنجوری الان دولت آمده يك نظم و ترتیبی داده اولاً اتومبیل ایرانی و برساند و بر گردد این خودش آقا يك فرجی است برای مسافرن که قیمت ندارد ، دوم اینست که يك سرپرست و یک مقدار دارو و دگر معین میکنند که اگر در بین راه مریض شدند ، بیچاره شدند ، کسالتی پیدا کردند وسیله داشته باشند . بنده راجع بغسارتهائی که غالب باین اشخاص وارد شده بود میخواستم عرض کنم خود این داستان کسالت و مرض این افراد يك صورتی داشت بحال رفت آور از اینجهت است که بيکی از اعمال بسیار لازم بود همین مراقبت های بهداشتی بود از این و این مقدمات است که بنده تصور میکنم که آقایان قضیه را روی قیاس اینکه ، اوضاع گذشته با اوضاع حالا قیاسی دارد اگر نگاه بکنند همه مثل ما کمال رضایت را از دادن این پیشنهاد واز این لایحه میدام میکنند و حتی هوض این که آقای امینی هم بخواند صرفه جویی میکنند شاید یک قدری هم بیشتر اجازه میدادند تا این که این باب مفتوح شود اگر بنا شود که حجاج ایرانی هم مثل حجاج هند یا سایر ممالک می توانستند با يك امیر الحاج با يك احترامی بروند آنجا مثل سابق اینها باید عزتی ، باید جلالی باید وسیله راحتی می توانستند بروند و برگردند متأسفانه مبتذل ترین کیفیات حج تا امروز حجاج جاوه معروف هستند ولی متأسفانه اخیراً حجاج ایران هستند ، از اینجهت است که بنده خواستم این توضیح را عرض کنم با آقایان که از این نظرات است که حالا دولت آمده و نفی صد تومان هم میخواند بگیرد باین ترتیبو يك چنین کیفیتی بوده است که دولت يك طرحی داده منتها در هر عملی باید مراقبت کرد ، دقت کرد که بهتر انجام بگیرد و زودتر انجام بگیرد قضیه مرتب بشود و الا اگر مراقبت نکنند صورت بدی بخودش میگیرد بنده میخوانم عرض کنم که ۴۷ لیره شما

نخست وزیر - بنده اینقدر تشکر دارم از

آقای اسکندری که بیکر تبه عقیده شان موافق شده

که اگر مأمور رسمی سابقه دار دولت مأمور این کار بشود این کار بهتر انجام میگیرد تا يك شخص دیگری از خارج برود ، چون بنا بر این شده است که هر کسی دولت شد و سمتی در دولت داشت او ظالم است ، او جائز است و عرض کنم و با وقفا است ، آقا پرریوز فرمودند که اگر از خارج کسی آمد که نوکر دولت نبود آن دیگر آب برابر قران است خوب بسیار خوب اگر حالا اینطور فرمائید خوب است . در باب این قسمت که میفرمائید اگر بخواند مأمور دولت ایران که مقیم حجاز است سراین کار باشد اشکالی که دارد اینست که باید برای آن مأمور آگرمان بخوانیم ، صبر بکنیم مأموریت آن محرز شود حرکت بکنند برود در آنجا بماند ، این يك اشکالی است اشکال دیگرش هم اینست که تا وقتیکه این آقایان حرکت بکنند و بروند و بر سنده بمکه وجده و مدینه سرپرستان کی خواهد بود ؟ اگر این عمل را میخواند فرمائید حتماً آن آدم بخصوص باشد آن بدرد دوره ای که باید به بیاید نمیخورد اگر میخواند فرمائید از مأمورین رسمی وزارت خارجه باشد یعنی از مأمورین مقیم حجاز باشد یا مأمور دیگر بنده عرضی ندارم این را اگر مجلس شورایی میخواند بسیار خوب ممکن است که با اصطلاح از میان مأمورین عالیرتبه دولت باشد (عباس اسکندری - پیشنهاد شده) این يك مطلب دیگری است ولی آن را که شما پیشنهاد میفرمائید عملی نیست اما راجع باین نکته دیگرش را هم نمایانم سفرائی کبار هر دولتی مثل دولت ایران در هر جا که معین میشوند هیچ ضرورتی ندارد که عضو رسمی وزارتخانه باشند هر کسی را از خارج که برای يك کاری صلاح دانستند دعوت میکنند بيك کاری می گذارند و بعد هم که تمام شد میروند کارش باشد صاحب صفات وطن پرستی و آدم دوستی ، اهل حشر و نشر باشد ، با مردمی ، با حجاجی که میخواند بروند مثل پدر باشد ، همه را بيك چشم نگاه بکند ، آدم صبیح الامن و دلسوز باشد ، حتماً از مأمورین وزارت خارجه هم معین کنیم بنده نمایانم ولی علی ایحال بآن صورتیکه نوشته اند قابل قبول نیست .

رئیس - آقای نخست وزیر .

نخست وزیر - بنده اینقدر تشکر دارم از

آقای اسکندری که بیکر تبه عقیده شان موافق شده که اگر مأمور رسمی سابقه دار دولت مأمور این کار بشود این کار بهتر انجام میگیرد تا يك شخص دیگری از خارج برود ، چون بنا بر این شده است که هر کسی دولت شد و سمتی در دولت داشت او ظالم است ، او جائز است و عرض کنم و با وقفا است ، آقا پرریوز فرمودند که اگر از خارج کسی آمد که نوکر دولت نبود آن دیگر آب برابر قران است خوب بسیار خوب اگر حالا اینطور فرمائید خوب است . در باب این قسمت که میفرمائید اگر بخواند مأمور دولت ایران که مقیم حجاز است سراین کار باشد اشکالی که دارد اینست که باید برای آن مأمور آگرمان بخوانیم ، صبر بکنیم مأموریت آن محرز شود حرکت بکنند برود در آنجا بماند ، این يك اشکالی است اشکال دیگرش هم اینست که تا وقتیکه این آقایان حرکت بکنند و بروند و بر سنده بمکه وجده و مدینه سرپرستان کی خواهد بود ؟ اگر این عمل را میخواند فرمائید حتماً آن آدم بخصوص باشد آن بدرد دوره ای که باید به بیاید نمیخورد اگر میخواند فرمائید از مأمورین رسمی وزارت خارجه باشد یعنی از مأمورین مقیم حجاز باشد یا مأمور دیگر بنده عرضی ندارم این را اگر مجلس شورایی میخواند بسیار خوب ممکن است که با اصطلاح از میان مأمورین عالیرتبه دولت باشد (عباس اسکندری - پیشنهاد شده) این يك مطلب دیگری است ولی آن را که شما پیشنهاد میفرمائید عملی نیست اما راجع باین نکته دیگرش را هم نمایانم سفرائی کبار هر دولتی مثل دولت ایران در هر جا که معین میشوند هیچ ضرورتی ندارد که عضو رسمی وزارتخانه باشند هر کسی را از خارج که برای يك کاری صلاح دانستند دعوت میکنند بيك کاری می گذارند و بعد هم که تمام شد میروند کارش باشد صاحب صفات وطن پرستی و آدم دوستی ، اهل حشر و نشر باشد ، با مردمی ، با حجاجی که میخواند بروند مثل پدر باشد ، همه را بيك چشم نگاه بکند ، آدم صبیح الامن و دلسوز باشد ، حتماً از مأمورین وزارت خارجه هم معین کنیم بنده نمایانم ولی علی ایحال بآن صورتیکه نوشته اند قابل قبول نیست .

رئیس - آقای رضوی .

رضوی شورای - بنده تصور میکنم آقایانی که غالباً اظهار کردند در موضوع این پیشنهاد از وضعیت سابقه مکه و رفتن حاج در سنوات دیگر اظهاراتی

میشنوید می دهند بدوات سعودی همین حاجی میدهد چون زورش نرسد و هلاچی ندارد باید بدهد این را اینقدر دلسوزی برایش میکنید وای آن را و بالاخره ایرادی نداریم باید بدهد اما مال خودمان را داریم حکم میکنم درحالی که يك مقداری نزدیک بهمین مبلغ این مردم ببرز داران که حالا اشاعه داخلی نیستند بپردازند بنده فقط میخواستم توضیحی در این باب بدهم واز اینجهت بنده میخواستم استدعا بکنم که مجلس هر چه زودتر توجهی باین موضوع بکنند تصور میکنم هر چند که مجلس شورای ملی موافقت با اصل طرح ولایحه بکنند و بفرستد باین کیفیت صلاح نیست .

امینی - دولت قبول کرده است رای نمیخواهد

رئیس - آقای معین

معاون نخست وزیر - عرض کنم بنده استدعا

میکنم امروز روز پنجم ذی قعدة این است قانون اگر بگذرد يك تشریفاتى دارد که باید بسجده اهل بیضرتهایونی برسد و تا گذرنامه هم داده نشود بزرگترین از نقاطشان نمی توانند حرکت بکنند باید تزیین بشوند ، باید واکسن بزنند بعد حرکت بکنند بالاخره يك طوری بشود که تکلیف زائرین روشن بشود که در این باب امروز يك تصدیق را اتخاذ فرمائید که انشاء الله نتیجه برسد

بعضی از نمایندگان - رای

رئیس - قرائت میشود اصلاحش فرمائید

(بشرح زیر قرائت گردید)

پیشنهاد میکنم بکنند عضو وزارت خارجه نماینده ایران مأمور کارهای حجاج برای ادواه این کار در نظر گرفته شود .

رئیس - نظر آقای نخست وزیر همین است

این را قبول میفرمائید یا نوشته شود دولت ؟

نخست وزیر - بنده عرض کردم اگر این

نظر را داشته باشند دولت در موقع این کار را در نظر خواهد گرفت و این از جمله اختیارات دولت است ولی پیشنهاد باین صورت قابل قبول نیست .

رئیس - رای گرفته میشود باین پیشنهاد

اسکندری - قبول کردند بهمین طریق

رئیس - آقای نخست وزیر قبول کردید ؟

نخست وزیر - تغییر نخیر

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقایانی

که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب

شد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

پیشنهاد آقای مشایخی بشرح زیر قرائت گردید

پیشنهاد می کنم تبصره زیر بماده واحده اضافه

شود : پنجاه درصد وجوهیکه طبق ماده بالا دریافت

میشود بهمین شیوه خورشید شرح تأدیبه میشود که

بصرف امور خیریه برسد .

حاذقی - خواهش میکنم پس بگیرند

میروند آقایان و تصویب نمیشود و گناهش کردن شما

میرماید .

رئیس - آقای مشایخی

مشایخی - اولاً این پیشنهاد بصورت ظاهر

مشابه با پیشنهاد آقای مهندس رضوی تلقی می شود

و اینکه میشود گفت که پیشنهاد آقای مهندس رضوی

باین حد اعلای پیشنهاد بنده است و بنده خواستم ذهن

باین حد اعلای پیشنهاد بنده است و بنده خواستم ذهن

باین حد اعلای پیشنهاد بنده است و بنده خواستم ذهن

باین حد اعلای پیشنهاد بنده است و بنده خواستم ذهن

باین حد اعلای پیشنهاد بنده است و بنده خواستم ذهن

باین حد اعلای پیشنهاد بنده است و بنده خواستم ذهن

آقایان را باین موضوع جلب کنم که بنده وقتیکه پیشنهاد را داده بودم البته بعد از پیشنهاد آقای مهندس رضوی نبوده پیشنهاد در آن واحد تسلیم آقایان منسب شده وقتیکه نمره زدند مال بنده نمره ۵ خورده بنابراین يك پیشنهاد را بنده نمی خواهم از سر توضیح بدهم این بود که اصولا بنده تصور میکنم در این موضوع يك مطالعه بیشتری بایستی شده باشد مخصوصاً از قبایح امروز مجلس و مطالبی که مکتوبند بنده تصور میکنم که آقای نخست وزیر باید وقت بکنند که آیا از برای رفتن این هیئت سر پرستی معاسیه دقیق شده که تعیین بشود چقدر خرج خواهند داشت بنده تصور میکنم که معاسیه دقیق نکرده اند چرا؟ برای اینکه وقتیکه آقای امینی پیشنهاد کردند که ۵۰ تومان بشود بجای صد تومان از طرف دولت دفاعی نشد؛ اگر مجلس رای داد قانون را باید بوضع اجرا بگذارند ولی لازم بود که دولت دفاعی بکند اگر مجلس تشخیص داد که برای اعزام هر نفر یک کلاه بیستون سرپرستی لازم است گرفته شود و مخارج سنگینی نشود و آن مخارج را کم کرده باشد بهتر این بود که از طرف دولت دفاعی شده باشد و گفته شود که آقا اگر صد تومان را ۵۰ تومان بکنید از نظر سر پرستی و از نظر حمایت اتباع ایران در خارج نظر شما تأمین نخواهد شد بنابراین وقت کمی نشده پس اگر من پیشنهاد بکنم علاوه بر آن ۲۰۰ تومانی که آقای مهندس رضوی پیشنهاد کردند ۵۰ درصد هم بکنم شیر و خورشید سرخ تعیین بکنید ممکن است بازم شما حرفی نزنید برای اینکه این خرجی که شده بنده مطابق مشاهداتی که در روزنامهها کردم یازده هزار نفر مسافر میخواهد برود بکنه یازده هزار تومان میشود یک کیلومتر و نیم تومان آقای امینی پیشنهاد کردند ۵۰ تومان نصف شد عوض آن شده مقصد و پنجاه هزار تومان اینقدر است؟ قطعاً نمی توانید جواب مثبت بدهید برای اینکه حالا اگر يك میلیون و نیم تومان بود چرا تصویب شد که مقصد و پنجاه هزار تومان آقای امینی درست است و مجلس هم تصویب کرد ولی نماینده دولت باید جواب صریح بدهد دفاع بکنند از يك پیشنهادی که مخالف پیشنهاد دولت است باید بیاید پشت تریبون و بگویند آقا من حساب کردم این بودجه هیئتی که میخواهم بفرستیم حقوق سرپرست، مخارج طبیب دارو و سایر مخارج در نظر گرفته شده و با این مبلغ منظور دولت تأمین نمیشود و دولت دفاع نکرد. البته دولت هم باید در حدود قانونی که در مجلس تصویب شده است عمل کند بنده يك نکته دیگری میخواهم تذکر بدهم و آن اینست که جناب آقای تقی زاده در ضمن صحبت در بودجه مملکتی يك شوشی فرمودند که بایستی در هزینههای مملکت صرفه جوئی کرد این يك اصل مسلمی است و همه طرفدار آن هستیم و باید حتی الامکان کم کرد از جمله فرمودند لزومی ندارد دولت برای سفارت برزیل یا مشابه برزیل يك مخارج سنگینی بدهد در شوش بنده در این جا میخواهم توجه آقایان را در این نکته جلب بکنم که ملاحظه بکنند باند کروتوجه باینکه هزینه های مستمر زائد بایستی حذف شود و صرفه جوئی در مملکت بشود ولی يك ارقامی هست، يك

خرجهائی هست که مثبت هست البته از نقطه نظر اینکه حیثیت سیاسی و استقلال ایران در مقابل ممالک خارج همیشه مسلم و مجرب باشد آن خرج ها را همیشه باید کرد و آن موضوع سفارتخانه های خارجی است بطور کلی در تمام دنیا من شنبدم که مملکت ایران ...
رئیس - این به پیشنهاد مربوط نیست
مشایخی - من تصور میکنم این بود که اگر سفارتخانه در عربستان سعودی داشتیم این وقایعی که در ادوار گذشته اتفاق افتاده بود در سایر اوطال بزدی وارد نمیشد بکر تکرار نمیشد و البته مأمورین دولت دفاع میکردند بهر حال چون راجع باین موضوع آقای مهندس رضوی پیشنهاد کردند که از هر يك دو سرت تومان گرفته شود و مورد توجه مجلس واقف شده و تصویب شد بنده تصور میکنم این بود که توضیحاتی در این زمینه بدهم و پیشنهاد خود را مسترد کنم.
رئیس - آقای نخست وزیر
نخست وزیر - آقای مشایخی خیلی بیانات فرمودند از وزارت دارائی وزارت خارجه طرز تنظیم معامله کردن حساب کردن، بی مطالعه آوردن و بعد هم پیشنهادشان را پس میگرفتند فرض کنید آقا این يك عملی است که واقع شده است برای دفعه اول که قابل مطالعه نبود بجهت اینکه معلوم نیست بالاخره چند نفر حاجی خواهند رفت اگر معلوم شد چند نفر فنی الواقع خواهند رفت و بعد با این تحلیلاتی که امروز شروع کردید بآنها بشود بعد از این هم خواهند رفت آنوقت ممکن است بنده صورت بیاورم حالا مخارجش چقدر شده بنده چه عرض کنم گفت آقا يك کسی يك توب فدی کرد بپیش خیاطی گفت آقا این را قبا بدوز و بعد چانه زد برگشت گفت دوتا قبا بدوز گفت چشم آمد بیرون و گفت سه تا بدوز گفت چشم تا شد هفت تا بعد روزیکه رفت قباها را تحویل بگیرد دید که هفت تا قباي هروسك دوخته است به خیاط گفت این ها چیست که دوخته ای؟ گفت دفعه اول که مراجعه کردی خیال کردم برای خودت میخواهی دفعه دوم که مراجعه کردی خیال کردم برای بستر میخواهی گفتی سه تا بگفتم چشم يك توب فدی بکندانه آقای بیشترانی شد گفتی هفت تا و خواهش کردی معلوم شد که برای خودت میخواهی و برای هروسك میخواهی حالا آن هفتصد و پنجاه هزار تومان اگر بدهید بقدر مقصود و پنجاه هزار تومان و تحلیلات قائل خواهیم شد. یک کیلومتر و نیم اگر بدهید بقدر يك میلیون و نیم اسباب احترام ملت ایران در خارج فراهم خواهد شد هیچ چیز هم ندهید خودشان میروند. مادامیکه مجلس بدولت اجازه نداده است بکنند و یک شاهی و صد تومان و پنجاه تومان به حاجی تمویل بکنند بنده که نمیتوانستم بجای تمویل کنم و باید قانون باشد و حالا اگر تصویب بفرمائید ۵۰ تومان تازه بنده که نمیدانم چند نفر از آقایان حاضر خواهند شد که این مبلغ را بدهند و باید ۵۰ تومان اینجا بدهند یعنی تومان آنجا بدهند و صد تومان آنجا بدهند نمیدانم چقدر است (صحیح است) اینست اصرا کردم، خواهش کردم هر تکلیفی که آقایان دارند امروز معین بکنید که به بیستم چقدر خواهند داد و بدانیم بالاخره با این تحلیلات امروز چند نفر حاضر

خواهند شد که بروند یعنی چند نفر پول میدهند آن پولی که خواهند داد مقیاس عملیاتی خواهد بود که ما میتوانیم بعد از این انجام بدهیم و بنده خواهش میکنم که متبعم درس مطالعه امور مالی در مجلس جنابالی به بنده ندهید.
رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.
(پیشنهاد آقای دهقان شرح زیر قرائت گردید)
 بنده پیشنهاد میکنم بجای یک هزار و پانصد نفری سه هزار و پانصد نفر از اشخاصیکه هازم حج هستند گرفته شود.
رئیس - آقای دهقان (گفته شد نیستند)
 پیشنهاد دیگری قرائت میشود
(پیشنهاد آقای کهید شرح زیر قرائت گردید)
 ریاست محترم مجلس شورای ملی این جانب پیشنهاد مینمایم تبصره ذیل باده اول این قانون اضافه شود: تبصره - دولت مکلف است صورت هزینه این کار را منتشر و اگر مازادی داشت مبلغ اضافه را به بشکاه حمایت مادران کارسازی دارد
رئیس - آقای کهید
کهید - بنده پیشنهادی کردم آقا خیلی ساده است تصور میکنم که مورد توجه جناب آقای نخست وزیر هم قرار گیرد و آن اینست که بنده پیشنهاد کردم از این مبلغی که از حجاج گرفته میشود حسابش را دولت نگاه بدارد اگر مازادی پیدا کرد اضافه بر هزینه مازادش را دولت به بشکاه حمایت مادران بدهد و خیال میکنم پیشنهاد بدی نباشد (صحیح است)
رئیس - آقای نورالدین امامی
کهید - بنده تمام بشکاهای خیریه پیشنهاد را اصلاح میکنم
نورالدین امامی - اجازه بفرمائید استدعا میکنم تصور میکنم برای مرتبه اول است که برای انجام مراسم مذهبی مالیات وضع میکنم
کشاورز صدر - ایشان پس گرفتند
کهید - خود آقای نخست وزیر قبولی میکنند
رئیس پس نکرقتند بفرمائید
نورالدین امامی - پس بیایم ما فرض کنیم که هر کس نماز خواند يك تومان بدهد به شیر و خورشید، روزه گرفت بیک تومان بدهد بشیر و خورشید تمام افراد آقا میتوانند از جیب خودشان بشیر و خورشید كك بکنند به ۱۵ هزار نفر از اشخاصیکه فرش خودشان را فروخته اند برای اینکه ادای وظایف مذهبی شان را بکنند چرا وضع مالیات میکنید، آقای نخست وزیر هم توضیح دادند که برای ۵۰ تومان اندازه ۵۰ تومان ما تشکیلات خواهیم داد و برای صد تومان اندازه صد تومان، امروز سه ساعت وقت تلف شده ۱۵ هزار نفر مردم بلاتکلیف مانده اند (صحیح است) اجازه بدهید پیشنهادتان را پس بگیرد که این کار تمام بشود آقا (صحیح است) اینقدر تشریفات لازم ندارد
رئیس - پس گرفتند آقا؟
کهید - خیر قربان
معاون نخست وزیر در قانون نوشته شده شاید آقایان متوجه نیستند که اگر مازادی پیدا بکنند در حساب مخصوص نگاه داشته میشود برای سال آتی که بصرف همین کار برسد این بفرزانه مملکت نمیرود و بجای هم نمیرود و محفوظ هم نگاه داشته میشود باینجهت بنده خواهش میکنم آقای کهید هم پس بگیرند پیشنهادشان را
فولادوند آقا عده کافی نیست پس بگیرد پیشنهادتان را آقای کهید.

کهید - بنده پس گرفتم.
رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت بشود.
(پیشنهاد آقای قبادیان شرح زیر قرائت گردید)
 پیشنهاد میکنم از هر زواری که برای حج میروند درش يكصد تومان هشتاد تومان گرفته شود.
رئیس - آقا ۵۰ تومان مجلس رای داد کمتر میتواند بفرمائید بیشتر نمیتوانید.
قبادیان - بنده پس گرفتم
رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت بشود
(پیشنهاد آقای مهندس احمد رضوی شرح زیر قرائت گردید)
 پیشنهاد میکنم مأمورین اعزامی همگی از بین کارمندان کشوری دولت انتخاب فقط هزینه راه و فوق العاده آنان از محل یا نقد ریال در یافتی تأمین و پرداخت گردد
رئیس - آقای مهندس رضوی
مهندس رضوی - پیشنهاد بنده تمام مشکلات و نگرانیهای اشخاص را رفع میکند. پیشنهاد بنده اینست که هر کس که همراه قافله حرکت میکند اعم از سرپرست یا طبیب یا دارو ساز و غیره از دستگاه دولتی انتخاب بشوند منظور بنده اینست که اشخاصی باشند که مسئول باشند و بعد از مراجعت هم ما بتوانیم حساب از آنها پس بگیریم اقلا حساب حفظ شؤانات مملکت را از آنها پس بگیریم. بنده سوء ظنی به اشخاص خارج از دستگاه دولت ندارم ولی فکر میکنم که هر کس از خارج انتخاب بشود که این کار را بعهده بگیرد اگر موفق نشد که نظر ما را تأمین کند آنوقت مسئول این چیست؟ بکی باید ایراد گرفت؟ اینست که از آقایان تقاضا میکنم موافقت بفرمائید که این مأمورین دولت انتخاب بشوند البته از مأمورین صلاحیت دار که هزینه راه و فوق العاده شان از این محل داده بشود حقوق هم گماکان از اعتبار دولت پرداخته بشود ممکن است بکمر تبه دیگری قرائت بفرمائید (شرح سابق مجدداً قرائت شد)
رئیس - آقای ممدل
 ممدل (معاون نخست وزیر) - همان طوری که اینجا تذکر داده شده این بار اول است که این کار میشود و از آن گذشته هم تصور بفرمائید که ۱۵ هزار نفر، ده هزار نفر، پنج هزار نفر حاجی را باهم نمیشود حرکت داد که بکنند خاص را معین بکنیم همراه آنها بیستون سر پرستی بروند باید در عمل دید که چطور اقتضا میکند مثلا از نقاط مختلفه کشور آنها حرکت میکنند شاید بسیاری جاها مقتضی باشد که از بین خود آنها بگنفری که مورد اعتماد آنها است سرپرستی آنها گماشته شود یا يك شخص حاجی از مأمورین دولت گماشته شود همینطور که جناب آقای نخست وزیر فرمودند يك وقتی است که آقایان افراط میفرمایند از اینکه اگر مأمور دولت در يك جایی باشد آنجا خراب میشود يك جا است که اعتماد اشخاص در این باب لازم است سكه اگر يك مردی را دوست نفر حاجی، ۵۰ نفر حاجی، صد نفر حاجی آمدند گفتند آقا دلان میخواهد که سرپرستی ما با این مرد باشد چون این هیئت سرپرستی ملاحظه بفرمائید امسال مادر اینکار مبتدی هستیم سایر ملل هم کاروان درست کردند باید از

آنها هم اقتباس بکنیم فرصت ما هم کم است مطالعه مان هم در این کار حکم است بایستی بعد از این مابستر بتوانیم اداره کنیم مثلا شاید اهالی يك نقطه ای جمع میشوند بین خودشان جمع میشوند و بکنند را انتخاب میکنند دست دولت را نبندید و بنده تصور میکنم اینها هم يك کمی اسمش مداخله قوه مقننه در قوه مجریه است.
رئیس - آقای نخست وزیر نظرتان چیست؟
نخست وزیر - بسته برای مجلس است
فولادوند - آقا این را پس بگیرد خواهش میکنم عده کافی نیست.
رئیس - آقای ارباب شما ملاحظه کنید؟
ارباب - بلی، بنده با کمال ارادتی که بجناب آقای مهندس رضوی دارم (مهندس رضوی - مرحمت دارید) باید مخالفت را اینجا عرض کنم که در امور دنیوی مأمورین دولت بعد کمالی مداخله دارند دیگر در امر اخروی نمیخواهد مداخله داشته باشند بنده دیگر نظر با احترام جنابالی عرض نمیکنم ولی همینقدر عرض میکنم که مردم را در که امر آخرت بدست مأمورین دولت گرفتار نکنید
۳- موقع دستور جلسه آینده - ختم جلسه
رئیس - دونه از آقایان بیشتر بیرون نیستند این پیشنهادات هم همه محتاج برای است ۵۰۰۰ (حاذقی) اول اسم آقایانیکه از جلسه رفته اند بیرون بفرمائید (اگر پیشنهادات هم قرائت بشود بالاخره بجلسه آینده میآید چون عده کافی برای رای نیست بنابراین جلسه برای روز یکشنبه خواهد بود (مجلس سی و پنجمه بقیه بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

تصویب نامه ها
 شماره ۱۹۴۶
 وزارت کشور
 هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ بموجب پیشنهاد شماره ۴۳۰۱۷/۲۲۵۸۴ وزارت کشور تصویب نمودند بمنظور تشویق و ترقی صنایع داخلی کشور قلمهای ناطق فارسی معصوم کارخانه شرکت سهامی میترا فیلم که بوسیله هنریشکان ایرانی در داخله کشور ایران تهیه میشود فقط برای بکساله ۱۳۲۷ از پرداخت عوارض شهرداری معاف گردد
 تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است.
 م - ۶۶۶ از طرف نخست وزیر
 شماره ۱۰۷۶۴
 وزارت دارائی
 هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۳۵۹ بتاریخ ۲۷/۶/۲۷ وزارت فرهنگ و موقفت شماره ۱۳۱۲۲۱ را بتاریخ ۱۳۲۷/۶/۲۷ وزارت دارائی و تعقیب بنده تصویب نامه شماره ۲۲۷۷۴ بتاریخ ۱۳۲۷/۶/۲۷ تصویب نمودند بمنصوبی که در ممالک خارجه در مراحل پائین تراز دانشگاه تحصیل میکنند و وزارت فرهنگ بآنها كم كج خرج میدهد معادل كم كم مزبور که بیرون ارز پروانه ارزی از اسما خزانه دار بیکل صادر نماید
 تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است.
 م - ۲۶۶۹ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۰۰۲۶
 وزارت دارائی
 هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ بنا بر پیشنهاد شماره ۲۷۱۷۸/۲ مورخ ۲۰ شهریور ۱۳۲۷ وزارت دارائی آئین نامه زیر را تصویب نمودند
 ۱ - صید ماهی بوسیله دینامیت و بطری و معنوی آهک و هر نوع مواد منفجره دیگر در کلبه آبهای کشور اهم از رودخانه - چشمه - مرداب - دریاچه و دریا کبدا ممنوع است
 ۲ - صید ماهی با هر نوع مواد سمی و مضره در کلبه آبهای کشور اکبدا ممنوع است
 ۳ - متخلفین از این مواد بایستی خسارات وارده بمنابع ماهی کشور و پلها و ساختمان های رودخانه هارا طبق تشخیص کارشناسان جبران نمایند و عمل آنان نیز خلاف تشخیص شده و طبق آئین نامه کیفر اعمال خلافی مجازات خواهند شد
 ۴ - فرماندارها و بخشدارها و دادگاه های مربوطه مأمور اجرای این تصویب نامه میباشند
 تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است.
 م - ۳۶۶۸ از طرف نخست وزیر
 شماره ۱۱۷۰۴
 وزارت کشاورزی
 هیئت وزیران در جلسه ۲۰ - ۲۷ شهریور ماه ۱۳۲۷ تصویب نمودند که تصویب نامه مورخ ۱۳ - ۲۷ شهریور ۱۳۲۷ شماره ۱۰۹۴۰ بطریق ذیل اصلاح گردد:
 کلبه وارد کنندگانی که از اول بهمن ماه ۲۲۶۲ لغایت مرداد ماه ۱۳۲۷ ارز دولتی برای ورود ماشین آلات کشاورزی و حفاری و تلمبه جهت آبیاری و تراکتور و سایر ماشین آلات و ادوات و قطعات منفصله و یدکی آنها دستکاهای آزمایشی و سبوم مربوط بدفع آفات نباتی و لوازم دامپزشکی گرفته اند از لحاظ مقررات ورود و نحوه استفاده مصرف کنندگان مشمول تصویب نامه شماره ۹۵۸۸ مورخ اول شهریور ماه ۱۳۲۷ بوده و باید اجازه خرید و تصرف آن بصرف کنندگان بطوریکه در تصویب نامه مورخ اول شهریور ماه ۱۳۲۷ مصرح است با رعایت مقرراتی که بوسیله وزارت کشاورزی تنظیم و بتصویب هیئت وزیران رسیده است داده شود.
 تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است
 م - ۳۶۶۵ از طرف نخست وزیر
 شماره ۱۱۷۲۸
 وزارت دارائی
 هیئت وزیران در جلسه مورخه ۲۰ - ۲۷ شهریور ماه ۱۳۲۷ تصویب نمودند شماره ۷۴۹۴ مورخ ۲۰ - ۲۷ شهریور ماه ۱۳۲۷ برای تمرکز یافتن امور مربوط بر سیدگی بکالاها و تعدیل نرخها و همچنین تثبیت قیمتها و منع احتکار و ایجاد هم آهنگی بین قسمتهای سابق الذکر و نیز برای مراقبت دقیق در اجرای کلبه قوانین مربوط باین امور تصویب نمودند:
 ۱ - اداره تثبیت قیمتها و منع احتکار وزارت اقتصاد ملی با قسمت رسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها مشترک در دفتر نخست وزیر انجام وظیفه خواهند نمود.
 تبصره - کارمندان اداره فوق الذکر گماکان جزء سازمان وزارت اقتصاد ملی بوده و حقوق و مزایای خود را از همان محل اعتبارات قبلی دریافت

خواهند نمود منتها از لحاظ اجرای قوانین مربوطه و برنامه پائین آوردن قیمت اجناس طبق تعالیمی که در قسمت رسیدگی بکالا و تعدیل نرخها داده میشود انجام وظیفه مینمایند .

۲ - کمیسیون مرکزی از مدیر اقتصاد ملی وزارت دارائی - مدیر غله - شهردار تهران - معاون یا مدیر کل قضائی وزارت دادگستری - معاون وزارت اقتصاد مرتباً در دفتر نخست وزیر تشکیل میشود تا برنامه اجرای تعدیل و تثبیت نرخها و رسیدگی بکالاها و وارداتی را مطابق قوانین و مقررات تعیین نمایند .

۳ - کمیسیون مذکور مکلف است برای اجرای قوانین مربوط به تثبیت نرخها و تعدیل قیمت اجناس مورد احتیاج عامه و تسریع در اجرای منظور دولت که پائین آوردن قیمت اجناس و ایجاد نظم و ترتیب در رشته های مختلف کسب و تجارت می باشد با مراعات قوانین و مقررات مربوطه بترتیب صدور جواز برای اصناف مختلف و درجه بندی آنها مخصوصاً در قدم اول جواز نانواینها را بیش بینی نموده و برای اجرا بقسمتهای مربوطه (شهرداریها از لحاظ اصناف - وزارت دارائی از لحاظ ارز و کالاها و انحصاری - وزارت اقتصاد ملی از لحاظ واردات و تجارت و دلالی و بنکداری و بالاخره حمایت از تجارت و کارخانجات داخلی ابلاغ نمایند .

۴ - وزارت دادگستری موظف است هرچه زودتر تعداد دادگاههای سیار را به سی دادگاه رسانیده و بقسمت رسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها معرفی نماید .

۵ - تمام نرخهاییکه کمیسیون مذکور با قسمت تعدیل نرخها تعیین میکنند باید فوراً از طرف قسمت مربوطه یا شهرداری برای اطلاع عامه و اجرا چاپ و اعلان گردد .

تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است
م-۳۶۶۷ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۸۷۷۸۷۹۸۹ ۲۷-۶-۲۱
آقای محمدرضا مشکوری سر دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق شیراز
پیرو ابلاغ شماره ۱۰۸۷۴ر۰۵۶۹۰-۲۷-۰۵-۰۵
نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بمحکومیت توییح کتبی بادر ج درمجلسه شده بموجب این ابلاغ رفع تعلیق شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق اعلام میدارد .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۸۰۲ر۸۹۰۷۸ ۲۷-۶-۲۱
آقای یحیی علومی پراسکارود
بموجب این ابلاغ دفاتر شما را درقریه سراسکندر مشرود برای ثبت ازدواج و طلاق رسیت میدهید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۷۷۰۷۰۱۶ ۲۷-۶-۲۱
آقای پولس سعده سر دفتر ازدواج مشهد
بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر ازدواج پذیرفته میشود .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۸۰۰ر۸۰۸۴ ۲۷-۶-۲۱
آقای سید احمد جلاله فتاحی
بموجب این ابلاغ دفاتر شما را درخلخال برای ثبت ازدواج و طلاق رسیت میدهید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۷۹۶ر۸۰۰۶ ۲۷-۶-۲۱
آقای محمود خالدی سر دفتر ازدواج قریه شاهین کردستان
بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر ازدواج پذیرفته میشود .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۷۷۴ر۸۱۲۴ ۲۷-۶-۲۱
آقای سید محمد بنی هاشم
بموجب این حکم بسمت سر دفتر اسناد رسمی درجه سوم بجنورد منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۰۲۲-۷۴۶۰ ۲۷-۶-۱۳
آقای محمد حسین درودیان
سر دفتر سابق ازدواج و طلاق نقوسان قفرش

پیرو ابلاغ شماره ۱۰۸۹۰۳۲۴-۱۰۱۷-۱۰۱۷-۲۷
نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بیراثت شما شده بموجب این ابلاغ رفع تعلیق شما را از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق اعلام میدارد

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۱۸۶-۸۰۶۱ ۲۷-۶-۱۴
آقای محمد کاظم جلیلا ملی سر دفتر اسناد رسمی شماره ۳۶ اصفهان
بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر اسناد رسمی پذیرفته میشود

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۱۹۰-۷۹۲۲ ۲۷-۶-۱۴
آقای سیدمهملدی موسوی دفتریار درجه اول دفتر اسناد رسمی شماره ۱۷ اصفهان
بموجب این حکم بسمت سر دفتر اسناد رسمی درجه سوم اصفهان منصوب می شوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید

وزیر دادگستری

شماره ۱۴۴۹۷-۸۰۰۴ ۲۷-۶-۱۸
آقای عبدالله امامی
بموجب این حکم بسمت سر دفتر اسناد رسمی درجه سوم دزاشیب شمیران منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۰۲۰-۷۴۸۰ ۲۷-۶-۱۳
آقای سید محسن غیائی
بموجب این ابلاغ دفتر شما را در قریه حنا حومه آباد برای ثبت ازدواج رسیت میدهید .

وزیر دادگستری